

Posebnosti letošnje žetve

ZETEV JE V POLNEM TEKU, ZATO O REZULTATIH ŽETVE NE MOREMO NAPISATI SE NIČESAR. REZULTATI BODO ZNANI SELE KONEC MESECA JULIJA. SLABO VREME NAM JE PRECEJ ZAGODLO, SAJ SMO IMELI NAJPREJ POZEN SPOMLADANSKI MRAZ, POZNEJE PA SUŠO IN NAZADNJE SE DEŽ. KLJUB TEMU PA LAHKO PREDVIDEVAMO, DA REZULTATI ŽETVE NE BODO TAKO SLABI.

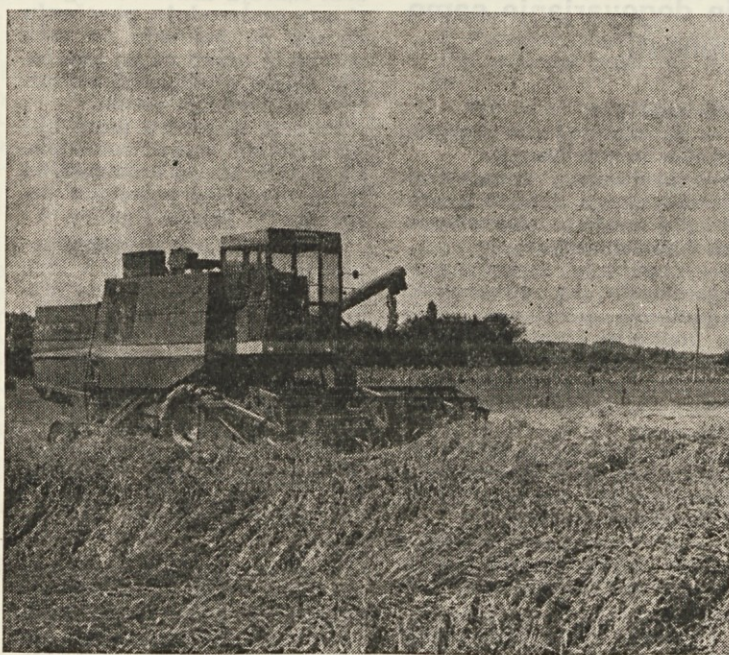
V današnjem sestavku želimo spregovoriti o tem, kako poteka žetev v sestavljene organizaciji združenega dela Kmetijsko prehrambenem kombinatu. V Kmetijskem kombinatu Ptuj so pričeli z žetvijo 6. julija, v vseh poljedelskih delovnih enotah.

Po mnenju referenta za poljedelstvo pri Kmetijskem kombinatu Ptuj Matka Zemljiča so v kombinatu pred enim mesecem pričakovali najugodnejšo letino. V zadnjem času pa je pšenico prizadela suša, kar je pridelok zmanjšalo za približno 15 odstotkov. O rezultatih žetve še ne moremo govoriti, ker lahko še v času žetve pride do raznih vremenskih sprememb, ki bi lahko na žetev vplivale.

V Kmetijskem kombinatu Ptuj zaenkrat poteka žetev na 909 hektarjih, po različnih delovnih enotah, nemoteno, brez večjih zastojev.

Do težav lahko pride le v sušilnicah, ki ne bodo mogle naenkrat sprejeti takšno količino pšenice. V kombinatu bi naj žetev predvidoma končali čez 12 oziroma 14 dni, razen v primeru slabega vremena.

V Agrokombinatu Lenart imajo pšenico na 410 hektarjih in so z žetvijo že pričeli. Ves pridelok pšenice prodajo Intesu iz Maribora in odpeljejo v silose, ker nimajo primernih skladišč. Na žetev so se tudi v Agrokombinatu Le-

Motiv z žetve v Slovenskih goricah

nart temeljito pripravili, saj je bilo potrebno pred žetvijo pregledati in popraviti mehanizacijo, čeprav želijo, da bi pregledali in popravili kombajne že v jeseni, po žetvi. Žetev poteka na njivah Agrokombinata Lenart zaenkrat nemoteno brez večjih zastojev, ovira je lahko le slabo vreme.

V Agrokombinatu Maribor so poželi ozimni ječmen na 20 hektarjih in oljno repico na 30 hektarjih. Z žetvijo pšenice so pričeli ta teden v ponedeljek 11. julija v obratu Rače, v sredo 13. julija pa v obratu Pesnica.

S pšenico je posejanih 150 hektarjev, rž pa je na 470 hektarjih.

Žetev pa precej ovira slabo vreme, ki bo vplivalo na to, da se bo žetev zavlekla.

Pri pšenici je tudi v Agrokombinatu Maribor pridelok za 15 odstotkov manjši kot v preteklem letu, prav tako pa tudi pridelok rženih rožičkov.

NA POLJIH KMETIJSKEGA KOMBINATA PTUJ POBIRAJO RŽENE ROŽIČKE

V Kmetijskem kombinatu Ptuj v teh dneh poteka tudi pobiranje rženih rožičkov, na površinah 470 hektarjev. Rženi rožički so plod rži in se uporabljajo v proizvodnji zdravil.

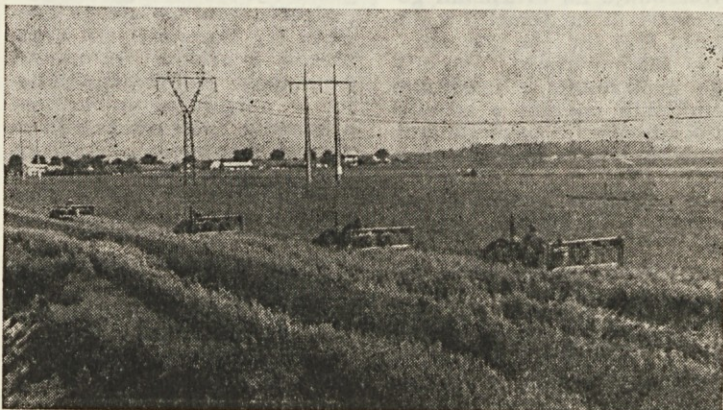
Kmetijski kombinat Ptuj ima pogodbo s Tovarno zdravil Lek Ljubljana za proizvodnjo rženih rožičkov. Ker pobiranje rženih rožičkov še ni zaključeno je zaenkrat še težko reči, kolikšna je količina pobranih rožičkov, planirajo pa, da bi naj bila od 150 do 200 kilogramov.

V letošnjem letu je proizvodnjo rženih rožičkov močno prizadela suša, precej pa vpliva na proizvodnjo tudi čas cepljenja in faza razvoja rastlinskega klasa.

V Agrokombinatu Maribor so z mehanizacijo za žetev dobro pripravljene, razen če ne bo prišlo do zastojev, zaradi okvar mehanizacije.

O rezultatih žetve bomo pisali v prihodnji številki Naše poti.

Cepljenje rženih rožičkov na njivah AK Maribor v Račah

Za razvoj agroindustrijskega kompleksa v obdobju od leta 1976 - 1980

V dogovoru o temeljih družbenega plana določajo udeleženci tega dogovora skupne interese in cilje, ki jih je treba uresničiti v obdobju od leta 1976 do leta 1980 in glede na to, da je proizvodnja hrane dejavnost, ki je posebnega pomena za celoten gospodarski razvoj ter glede na samopravno sporazumevanje in dogovarjanje samoupravnih organizacij in skupnosti.

Udeleženci tega dogovora bodo dali pobudo, da postanejo delovni ljudje, združeni v razne oblike organizacij združenega dela na področju kmetijstva, vodnega gospodarstva, živilske in tobačne industrije ter na področju prometa in proizvodnje kmetijske opreme in reprodukcijskega materiala kot tudi v ustrezne bančne, strokovne in znanstvene organizacije, nosilci uresničevanja skupnih interesov in ciljev, določenih s tem dogovorom. Delovni ljudje bodo s samoupravnimi sporazumi ustanavljali samoupravne skupnosti združenega dela za medsebojno poslovno sodelovanje, na podlagi skupnega in družbenega interesa za ustvarjanje večje proizvodnje in dohodka, s tem pa reševali bistvena vprašanja svojega družbenega in ekonomskega položaja in razvoja. Za zadovoljevanje potreb domačega popraševanja po kmetijskih in živilskih proizvodih, ustvarjanje rezerv in povečanje izvoza teh proizvodov, se udeleženci tega dogovora strinjajo, da mora rasti kmetijska proizvodnja v obdobju od leta 1976 do leta 1980 po približno 4 odstotni stopnji, proizvodnja na področju živilske industrije pa po približno 8 odstotni stopnji, v primerjavi s proizvodnjo, doseženo v letu 1974/75.

Predvideni razvoj kmetijske proizvodnje na družbenih gospodarstvih bo temeljil v obdobju 1976 do leta 1980 na:

- intenziviranju kmetijske proizvodnje z ureditvijo zemljiških površin z arondacijo, komasacijo, osuševanjem, namakanjem in drugimi ukrepi;
- razširitev obdelovalnih površin v družbenem sektorju;
- odkup obdelovalnih površin od individualnih kmetijskih proizvajalcev po ekonomsko sprejemljivih pogojih ter na obdelovanju doslej neobdelanih površin v družbe-

nem sektorju;

- širšem uvajanju sodobne tehnike in tehnologije;
- razvijanju znanstveno-raziskovalnega dela in uporabi najnovejših znanstvenotehničnih dosežkov;
- razvijanju samoupravne organizacije in povezanosti organizacij združenega dela na področju kmetijske proizvodnje, predelave in prometa kmetijskih in živilskih proizvodov na dohodkovnih odnosih;
- intenzivnejšem investicijskem vlaganju v kmetijstvo v hidrotehnične melioracije in v živilsko industrijo;
- proizvodni usmeritvi v gojitev intenzivnejših kultur in produktivnejših sort živil;
- spodbujanju združevanja dela in sredstev in dolgoročnega proizvodnega sodelovanja z individualnimi kmetijskimi proizvajalci v vseh oblikah združevanja;
- spremembi strukture kmetijske proizvodnje in v zvezi s tem živilske industrije, v skladu s potrebami popraševanja.

RAZVOJ PROIZVODNJE IN PREDELAVE KMETIJSKIH PROIZVODOV

V dogovoru je določeno, da bodo v okviru svojih pravic in dolžnosti udeleženci tega dogovora ukrepali, da se organizacije združenega dela na področju proizvodnje in prometa ter skupnosti teh organizacij s predpisi in ukrepi ekonomske politike spodbujajo k dolgoročnemu samoupravnemu sporazumevanju oziroma družbenemu dogovarjanju o proizvodnji, prometu in oskrbovanju trga s kmetijskimi in živilskimi proizvodi.

Za uspešno rast proizvodnje industrijskih rastlin bo treba razširiti setvene površine in povečati donos na hektar.

Proizvodnja sladkorne pese mora biti usmerjena v izboljšanje kakovosti pese in v povečanje površin, v skladu s predelovalnimi zmogljivostmi.

Proizvodnja sladkorne pese bo zagotovljena z graditvijo novih, rekonstrukcijo in razširjanjem obstoječih zmogljivosti, kar bo omogočilo, da doseže v letu 1980 proizvodnja sladkorne pese v Jugoslaviji 925.000 ton.

Predvidena rast proizvodnje vrtnin bo temeljila na hitrejšem razvoju družbeno organizirane proizvodnje, povečanju donosa po hektarju na individualnih, zlasti pa na povečanju deleža družbenega sektorja v proizvodnji vrtnin.

Po tem dogovoru mora biti proizvodnja mesa usmerjena na tiste vrste in kakovost, ki bodo ustrezale potrebam domačega in tujega trga.

Z razširjanjem družbeno organizirane proizvodnje v živinoreji bo povečana tržna proizvodnja mesa, mleka in jajc in tako doseženo enakomernejše preskrbovanje domačega trga in proizvodnja presežkov za izvoz. V razvoju zmogljivosti klavniške industrije bo tržišče delalo na modernizaciji in optimalizaciji, z usmeritvijo v maksimalno uporabo stranskih produktov pri zakolu.

V industrijski predelavi mleka bodo poleg modernizacije obstoječih zmogljivosti zgrajene tudi nove zmogljivosti, zlasti za predelavo sezonskih presežkov mleka.

INVESTICIJSKA POLITIKA

Udeleženci tega dogovora so se zedinili in dogovorili, da bodo zagotovili skladnejše tokove družbene reprodukcije in bolj dinamičen in intenzivnejši razvoj, s tem, da bodo organizacije združenega dela zagotavljale sredstva iz:

- sredstev organizacij združenega dela;
- sredstev individualnih kmetijskih proizvajalcev;
- sredstev varčevanja;
- sredstev organizacij združenega dela združenih v bankah;
- kreditov mednarodne banke za obnovo in razvoj;
- drugih zunanjih kreditov;
- sredstev sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin;
- drugih virov sredstev za posebne namene.

CENE IN KOMPENZACIJE

Udeleženci tega dogovora bodo ustanavljali pogoje, da bi delavci v temeljnih organiza-

cijah združenega dela samostojno, v odnosih medsebojne odvisnosti, povezanosti in odgovornosti oblikovali cene za kmetijske in živilske proizvode na enotnem jugoslovanskem trgu.

V tem dogovoru je določeno, da morajo biti pod družbeno kontrolo cen na enotnem jugoslovanskem trgu naslednji kmetijski proizvodi iz domače proizvodnje in uvoza: pšenica, koruza, sončnice in ostale oljarice, soja, sladkorna pesa in drugi proizvodi.

Vsem naštetim proizvodom pa se določijo zaščitne cene, ki jih predpišejo zvezni organi do 1. oktobra tekočega leta za prihodnje leto. Vsi kmetijski proizvodi, ki se ne bodo mogli plasirati po zaščitnih cenah, se odkupijo po teh cenah, ki jih bodo morale prevzeti organizacije združenega dela na področju prometa in industrijske predelave kmetijskih proizvodov.

ZUNANJETRGOVINSKA MENJAVA

Politika izvoza kmetijskih in živilskih proizvodov bo temeljila na programu izvoza.

V skladu z razvojno politiko bodo zlasti spodbujali izvoz naslednjih kmetijskih proizvodov: živine, živilskih proizvodov in izdelkov, žit in žitnih izdelkov, vin in drugih naravnih alkoholnih pijač, rib in ribjih izdelkov, hmelja, tobaka in tobačnih izdelkov, sadja, zelenjave in namiznega grozdja ter izdelkov iz sadja in zelenjave.

KREDITIRANJE PROIZVODNJE IN ZALOG

Skupno z Narodno banko Jugoslavije in narodnimi bankami republik in avtonomnih pokrajin so se udeleženci dogovora sporazumeli za zagotovitev reskont kreditov pod ugodnejšimi pogoji, za proizvodnjo in zaloge kmetijskih in živilskih proizvodov družbenega sektorja, družbeno organizirane proizvodnje kmetov in pogodbene proizvodnje.

Z dogovorom se bodo udeleženci zavezali, da bodo stalno spremljali njegovo izvajanje, da bodo najmanj enkrat letno analizirali njegovo izvrševanje in se bodo medsebojno obveščali v zvezi z ukrepi in morebitnimi težavami, nastalimi v zvezi z uresničevanjem obveznosti, določenih s tem dogovorom.

Izvajanje tega dogovora bodo spremljali pristojni organi federacije republik in avtonomnih pokrajin.

Vsebina programa za izvajanje določb zakona o združenem delu

NA PODLAGI 660. ČLENA ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU IN NA OSNOVI JAVNE RAZPRAVE V DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJAH, SAMOUPRAVNIH ORGANIH V TEMELJNIH ORGANIZACIJAH IN DELOVNI ORGANIZACIJI KMETIJSKI KOMBINAT PTUJ JE SKUPNI DELAVSKI SVET SPREJEL PROGRAM ZA IZVAJANJE DOLOČB ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU, KI POMENI HKRATI PROGRAM ZA IZDELAVO ANALIZE SEDANJEGA STANJA DRUŽBENOEKONOMSKIH IN SAMOUPRAVNIH ODNOSOV V DELOVNI ORGANIZACIJI IN V POSAMEZNIH TEMELJNIH ORGANIZACIJAH.

NA OSNOVI ANALIZE STANJA IN PRIMERJAVE Z DOLOČILI IN VSEBINO ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU BODO PRIPRAVILI PREDLOGE ZA VZPOSTAVITEV DOHODKOVNIH ODNOSOV, ORGANIZACIJSKIH OBLIK IN URESNITVEV DRUGIH DOLOČIL ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU.

DOHODKOVNI ODNOSI

Področje urejanja dohodkovnih odnosov med temeljnimi organizacijami združenega dela in izven delovne organizacije zahteva aktivnost posameznih TOZD.

RAZPOREJANJE DOHODKA TEMELJNIH ORGANIZACIJ

1. Pripraviti ustrezne predloge za ureditev tega področja, to je del dohodka za delovno skupnost skupnih služb; za stopnjo amortizacije, ki presega znesek — obračunan po minimalnih stopnjah.

2. Posebej preučiti način ugotavljanja dohodka, ki je rezultat dela v izjemno ugodnih pogojih, izjemnih ugodnostih na trgu ali drugih izjemnih ugodnosti (III. člen ZZD).

Nosilci priprav predloga:

1. Računovodstvo — finančni sektor.
2. Razvojno-tehnični sektor.
3. Komerčni sektor.
4. Strokovne službe TOZD.

Rok priprave predloga: 15. 10. 1977.

Rok za javno razpravo in odločanje: 15. 12. 1977.

RAZPOREJANJE ČISTEGA DOHODKA

1. Pripraviti elemente in kriterije po katerih se razporeja čisti dohodek v temeljni organizaciji združenega dela.

2. Pripraviti elemente za skupna merila in osnove razporejanja čistega dohodka v delovni organizaciji — Kmetijskem kombinatu Ptuj.

3. Kriteriji so potrebni za izdelavo dveh samoupravnih splošnih aktov, in sicer:

a) samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih razporejanja čistega dohodka v delovni organizaciji;

b) samoupravni splošni akt (verjetno pravilnik) o osnovah in merilih razporejanja čistega dohodka v temeljni organizaciji.

Nosilci priprav:

1. strokovne službe temeljnih organizacij;
2. vsi sektorji skupnih služb.

Rok priprave predlogov: 19. 9. 1977.

Rok za javno razpravo in odločanje: 15. 12. 1977.

PRIDOBIVANJE DOHODKA S SVOBODNO MENJAVO DELA

Vse temeljne organizacije združenega dela v okviru delovne organizacije KK Ptuj urejajo tudi odnose z delovno skupnostjo skupnih služb na osnovi svobodne menjave dela in na osnovi dogovorjenega programa dela, za dela in opravila, ki jih opravlja delovna skupnost skupnih služb za vse temeljne organizacije združenega dela in obrat kooperacija.

Nosilci priprav predloga in programa so:

1. Vsi sektorji delovne skupnosti služb KK Ptuj in strokovne službe temeljnih organizacij.

Rok za pripravo delovnega osnutka: 15. 10. 1977.

Rok za javno razpravo in odločanje: 15. 12. 1977.

DELITEV SREDSTEV ZA OSEBNE DOHODKE

1. Pripraviti elemente za kriterije za samoupravni splošni akt (najbrž pravilnik), po katerih se izdelajo osnove in merila delitve sredstev za osebne dohodke.

2. Isto velja za pripravo kriterijev za skupne osnove in merila s področja delitve čistega dohodka za osebne dohodke v okviru delovne organizacije.

3. Pripraviti v celoti na osnovi kriterijev predlog metod nagrajevanja po delu v posameznih temeljnih organizacijah združenega dela in delovni skupnosti skupnih služb.

Nosilci priprav:

1. Vsi sektorji delovne skupnosti skupnih služb;
2. Strokovne službe vseh TOZD;
3. vključiti zunanje sodelavce za konsultacije.

Rok priprave predloga: 15. 10. 1977.

Rok za javno razpravo in odločanje: 15. 12. 1977.

ODNOSI PRI UPRAVLJANJU Z DENARNIMI SREDSTVI

1. V okviru delovne organizacije preučiti organizacijo posebne finančne službe upravljanja denarnih sredstev temeljnih organizacij združenega dela. Pred-

vsem gre za preučitev tehničnih opravil denarnega prometa in posebnih eksternih žiro računov ali internih tekočih računov v okviru posebne finančne službe.

—2. V okviru določil zakona o združenem delu in zakona o bankah preučiti odnose med temeljnimi organizacijami in bankami ter pripraviti ustrezna določila za samoupravne splošne akte.

Nosilci priprav:

1. Računovodsko-finančni sektor.
2. Razvojno-tehnični sektor.

Rok priprave predloga: 1. 10. 1977.

Rok za javno razpravo in odločanje: 15. 12. 1977.

PLANIRANJE

Na osnovi zakona o združenem delu in zakona o planiranju pripraviti naloge temeljnih organizacij združenega dela in delovne organizacije Kmetijski kombinat Ptuj, v zvezi s planiranjem.

Planiranje o temeljnih organizacijah združenega dela

1. Pripraviti za posebni samoupravni splošni akt o planiranju (pravilnik) naslednje elemente:

a) postopek za sklepanje za pripravo plana in odgovornost za to;

b) postopek za sestavljanje osnovnega plana in smernic za plan delovne organizacije;

c) vsebinsko osnovo za sporazumevanje o planu TOZD in smernic za sporazumevanje o planu delovne organizacije;

d) elementi metodologije sestavljanja in obravnavanja ter sprejemanja planov TOZD;

e) odgovornost za izvajanje sprejetih planov.

2. Isto velja za pripravo elementov za delovno organizacijo.

Nosilci priprav: razvojno-tehnični sektor.

Rok priprave predloga: 1. 10. 1977.

Rok za razpravo in odločanje: 15. 12. 1977.

SAMOUPRAVNO ORGANIZIRANJE

Samoupravno organiziranje združenega dela v Kmetijskem kombinatu, v okviru temeljnih organizacij združenega dela bo izvedeno na osnovi analize sedanje organiziranosti ter medsebojnih odvisnosti in povezav. Za usmeritev glede nadaljnega organiziranja bodo morale nekatere temeljne organizacije še temeljiteje preučiti sedanje stanje zakona o združenem delu o glavnih in stranskih dejavnostih temeljnih organizacij združenega dela. Poleg tega pa upoštevati vse temeljne organizacije in preučiti glede na pogoje, ki so obvezni za obstoj oziroma oblikovanje temeljne organizacije združenega dela.

Za usmeritev podrobnejše preučitve se kaže v naslednjih sedanjih temeljnih organizacijah združenega dela:

1. TOZD Kmetijstvo je organizirana po delovnih enotah. Preučiti kaže ne glede na ustavno možnost organizacije TOZD z vsemi panogami kmetijske dejavnosti kot glavne in stranske dejavnosti ali bi se delavci organizirali v več temeljnih organizacij. Preučiti z dveh vidikov — panožno proizvodnega in teritorialnega. Vsekakor pa kaže izdelati in dodelati podrobnejši sistem upravljanja in informiranja.

2. Obrat kooperacija se mora po določilih zakona o združenem delu preoblikovati v TOK (temeljno organizacijo kooperacije). Kaže pa seveda preučiti celotno organiziranost kmetov v skladu s stališči družbenopolitičnih organizacij in združne zveze. Prav tako preučiti sistem odločanja, tako po teritorialnem ali proizvodnem principu. Pri pripravi predlogov upoštevati javno razpravo in stališča družbenopolitičnih organizacij ZKS in SZDL ter Zadrudne zveze Slovenije.

3. TOZD Tehnoservis je povezana s kmetijsko dejavnostjo, razvite so nekatere dejavnosti, za katere je treba posebej preučiti v skladu z določili zakona o združenem delu. Preučiti v skladu z določili zakona o združenem delu možnosti vključitve obrata elektronskih sklopov v glavno oziroma stransko dejavnost TOZD Tehnoservis. Prav tako preučiti povezanost birotehnike s servisi, zlasti so skupne nekatere proizvodne oziroma tehnične obdelave in dodelave.

4. TOZD Trgovina ima dejavnosti, ki so doslej bile skupne. Preučiti ali so te dejavnosti v skladu z določili zakona. Na sploh pri trgovini kaže ponovno načeti in preučiti možnosti vključevanja še kakšnih dejavnosti iz drugih temeljnih organizacij v to temeljno organizacijo.

5. TOZD Ptujске toplice so že v formiranju oziroma konstituiranju. Postopek je že v teku. Opravljen je bil referendum; o sklepu so razpravljale vse TOZD v delovni organizaciji.

6. TOZD Merkur Beograd ima v svoji sestavi posebno kooperacijsko enoto v Novem Sadu, kar najbrž glede na tolmačenje zakona ne bo možno registrirati. Zato je nujno preučiti to dejavnost in videti možnosti povezanosti z drugimi deli delovne organizacije oziroma temeljnih organizacij.

7. Zunanjetrgovinska dejavnost oziroma posli, ki jih opravlja sedaj delovna organizacija za vse temeljne organizacije. Preučiti

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje s 3. strani)

možnosti organiziranja v okviru delovne skupnosti kar pomeni tako kot je sedaj.

8. Hranilno kreditna služba — preučiti njeno organiziranost.

9. Delovna skupnost skupnih služb ima po zakonu več možnosti organiziranja. Glede na to, da zakon omogoča formiranje več delovnih skupnosti za posamezna področja ali pa formiranje TOZD.

10. Preučiti organizacijo gostinstva v okviru delovne organizacije.

Nosilci priprav:

1. Strokovne službe temeljnih organizacij.

2. Vsi sektorji delovne skupnosti skupnih služb.

Rok prijave predloga: 1. 10. 1977.

Rok za javno razpravo in odločanje: 15. 12. 1977.

DELOVNA RAZMERJA

Na področju delovnih razmerij so potrebne uskladitve z zakonom o združenem delu in republiškim zakonom o delovnih razmerjih.

1. V TOZD je potrebno uskladiti:

a) sklenitev delovnega razmerja,

b) pri pripravnikih ureditev dela za določen čas,

c) pogodbeno delo,

d) delovni čas,

e) dopuste,

f) zajamčeni osebni dohodek,

g) posebno varstvo žensk,

h) posebno varstvo invalidov,

i) odgovornost delavca za delovne obveznosti, ureditev disciplinske komisije v TOZD ali enotno za delovno organizacijo,

j) prenehanje delovnega razmerja,

k) varstvo pravic.

2. V delovni organizaciji:

Poleg drugih nalog je potrebno na ravni delovne organizacije oblikovati in dopolniti skupne osnove in merila za urejanje posameznih pravic, obveznosti in odgovornosti, ki izhajajo iz skupnih interesov, kot na primer:

a) postopek za sklenitev delovnega razmerja,

b) sistemizacija in analitično oceno delovnih opravil,

c) pripravniška doba, mentorstvo, programi, strokovni izpit,

d) merila in osnove za dopuste in druge odsotnosti z dela,

e) preemestitve,

f) odgovornost, enotni kriteriji za materialno in disciplinsko,

g) prenehanje delovnega razmerja.

Nosilci priprav:

1. Splošni sektor.

2. Strokovne službe TOZD.

Rok prijave predloga: 1. 10. 1977.

Rok za javno razpravo in odločanje: 15. 12. 1977.

URESNIČEVANJE SAMOUPRAVLJANJA

Na področju uresničevanja samoupravljanja zakon o združenem delu izpopolnjuje nekatera določila, ki jih je potrebno vključiti v samoupravne akte oziroma vsebinske odnose. Zlasti pa naslednje:

1. Odločanje delavcev, pri čemer še posebno preučiti:

a) referendum,

b) zbere delavcev,

c) druge oblike osebnega izjavljanja,

d) delegatski sistem odločanja oziroma oblikovanja odločitev v samoupravnih organih,

e) delegacije za druge oblike združevanja dela sredstev; pa tudi za zbor združenega dela občinske skupščine in delegacije za skupščine posameznih samoupravnih interesnih skupnosti.

2. Organi upravljanja in drugi organi:

a) v temeljnih organizacijah združenega dela, obratu kooperacija (TOK); vprašanje oblikovanja samoupravnih organov v TOK itd. ...

Samoupravni organi v delovni organizaciji, delegiranje delegacij iz temeljnih organizacij, način sprejemanja odločitev;

b) izvršni organi; preučiti za katera področja oblikovati izvršilne organe v temeljnih organizacijah in v delovni organizaciji;

c) individualni poslovodni organi, način izvolitve, pogoji, odgovornost, pristojnosti, koordinacija med poslovodnimi organi TOZD; poslovodni organ delovne organizacije, koordinacija dela.

3. Samoupravna delavska kontrola v TOZD in delovni organizaciji uskladiti pristojnosti.

4. Obveščanje delavcev; poleg časopisa še preučiti druge oblike, ki so že uveljavljane ter nove oblike in metode.

Nosilci priprav:

1. Strokovne službe v TOZD.

2. Splošni sektor.

3. Računovodsko-finančni sektor.

Rok prijave predloga: 1. 10. 1977.

Rok za javno razpravo in odločanje: 15. 12. 1977.

SAMOUPRAVNI AKTI

Samoupravna zakonodaja se izpopolnjuje in zajema nova področja. Zato moramo poleg uskladitve že obstoječe samoupravne zakonodaje pripraviti novo, tako za temeljne organizacije kot delovno organizacijo.

1. Pregled sedanjih samoupravnih aktov v delovni organizaciji:

a) Samoupravni sporazum o združitvi dela in sredstev TOZD v delovno organizacijo

b) Statut delovne organizacije

c) Skupni samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu

d) Pravilnik o sistemizaciji delovnih mest

e) Samoupravni sporazum o delitvi dohodka

f) Samoupravni sporazum o temeljnih plana razvoja 1976—80

g) Samoupravni sporazum o varstvu pri delu delovne organizacije

h) Srednjeročni plan delovne organizacije

i) Letni gospodarsko-finančni načrt delovne organizacije

j) Plan izobraževanja in strokovnega izpopolnjevanja

k) pravilnik o knjigovodstvu

l) Pravilnik o hranilno-kreditni službi

m) Pravilnik o komercialnem poslovanju in oblikovanju cen na katerih delavci opravljajo

n) Pravilnik o delovnih mestih, nanjetrgovinski promet

o) Pravilnik o splošnem ljudskem odporu in družbeni samozščiti

p) Pravilnik o organizaciji, delu in nalogah službe zavarovanja

r) Pravilnik o delu interne kontrole

s) Pravilnik o postopku pri sprejemanju odločitev o investicijah, pripravi investicijske dokumentacije in vlaganju v obnovo osnovnih sredstev

š) Pravilnik o požarni varnosti

t) Pravilnik o amortizaciji in investicijskem vzdrževanju osnovnih sredstev

u) Poslovnik o delu odbora za splošni ljudski odpor

v) Poslovnik o delu sveta za medsebojna razmerja

z) Pravilnik o delu odbora delavske kontrole.

2. Sedanji splošni samoupravni akti v temeljnih organizacijah:

a) Statut temeljne organizacije

b) Samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu

c) Sporazum o varstvu pri delu

d) Pravilnik o požarni varnosti

e) Pravilnik o kalu, lomu, kvaru in razbitju

f) Pravilnik (sporazum) o sistemizaciji delovnih mest

g) Pravilnik o iznajdbah in tehničnih izboljšavah

h) Pravilnik o družbeni samozščiti

i) Poslovnik o delu sveta za medsebojna razmerja

3. Novi samoupravni splošni akti v TOZD:

a) Samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v TOZD

b) Samoupravni sporazum o osnovah plana

c) Pravilnik o delovnih razmerjih delavcev

d) Pravilnik o osnovah in merilih razporejanja čistega dohodka

e) Pravilnik o delitvi osebnih dohodkov

f) Pravilnik o varstvu pri delu

g) Pravilnik o obveznosti delavcev na delu in njihove odgovornosti za kršitev delovnih dolžnosti in za povzročeno škodo

h) Poslovnik o delu delavskega sveta TOZD in izvršilnih organov

i) Poslovnik o delu zbora delavcev

j) Pravilnik o dolžnosti delavcev, splošni ljudski obrambi in družbeni samozščiti

k) Pravilnik o izobraževanju delavcev in štipendiranju

l) Pravilnik o sistemizaciji delokrogov del in opravil

m) Pravilnik o delu samoupravne delavske kontrole

n) Pravilnik o poslovni tajnosti

o) Pravilnik o obveščanju delavcev

p) Pravilnik o osnovah in merilih o materialnih stroških amortizacije

r) Pravilnik o določanju cen, pogojih in načinov prodaje proizvodov in storitev

s) Pravilnik o osnovah in merilih za določanje sredstev za razširitev materialne osnove dela, kakor tudi sredstva rezerv

š) Pravilnik o uporabi sredstev skupne porabe

t) Pravilnik o knjigovodstvu TOZD.

4. Novi samoupravni splošni akti v delovni organizaciji:

a) Samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih pri ustvarjanju skupnega dohodka

b) Samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev čistega dohodka

c) Samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodek delavcev TOZD

d) Samoupravni sporazum o osnovah planov temeljnih organizacij

e) Samoupravni sporazum o kriterijih za samoupravno urejanje odnosov v oblikovanju internih cen

f) Samoupravni sporazum o pogojih za pridobivanje dohodka TOZD, ki so medsebojno povezani v skupnem interesu pri pridobivanju dohodka

g) Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za razvoj in razširitev materialne osnove dela

h) Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za skupno porabo

i) Skupni pravilnik o metodologiji planiranja v TOZD, DO (delovni organizaciji) v DS (delovni skupnosti)

j) Poslovnik o delu arbitraže

k) Samoupravni sporazum o organizaciji računovodske funkcije v delovni organizaciji

l) Samoupravni sporazum o organiziranju finančne funkcije v delovni organizaciji

m) Pravilnik o izvajanju zakona o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev.

5. Sedanji samoupravni akti v delovni skupnosti skupnih služb:

a) Statut delovne skupnosti skupnih služb

b) Samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu

c) Pravilnik o požarni varnosti

d) Sporazum o varstvu pri delu

e) Poslovnik o delu sveta za medsebojna razmerja.

6. Novi samoupravni splošni akti v delovni skupnosti skupnih služb:

a) Samoupravni sporazum o združitvi dela delavcev v delovno skupnost skupnih služb

b) Samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornosti temeljnih organizacij združenega dela in delovne skupnosti skupnih služb

c) Pravilnik o sistemizaciji delokrogov nalog in opravil

d) Pravilnik o delitvi osebnih dohodkov

e) Pravilnik o delovnih razmerjih

f) Pravilnik o odgovornosti delavcev

g) Poslovnik o delu delavskega sveta in izvršilnih organov delavskega sveta

7. Obrat kooperacija:

a) Samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev in kmetov v temeljno organizacijo kmetov

b) Statut temeljne organizacije kmetov

c) Samoupravni sporazum o osnovah plana

(Konec na 5. strani)

SPREJET PRAVILNIK o organizaciji, delu in nalogah službe zavarovanja

SKUPNI DELAVSKI SVET KMETIJSKEGA KOMBINATA PTUJ JE SPREJEL NA ZADNJI SEJI PRAVILNIK O ORGANIZACIJI, DELU IN NALOGAH SLUŽBE ZAVAROVANJA.

S sprejetjem omenjenega pravilnika je služba fizičnega zavarovanja v Kmetijskem kombinatu in njegovih temeljnih organizacijah združenega dela sedaj tudi formalno-pravno urejena. Takšna formalno-pravna ureditev tega področja v kombinatu pomeni nadaljnji korak in novo kvaliteto pri uspešnem izvedenju koncepta družbene samozaščite. Iz vsebine pravilnika jasno izhaja, da je treba že sedaj in v bodoče to službo (službo zavarovanja) drugače vrednotiti kot smo to bili vajeni doslej.

Zavedati se moramo, da je to zelo odgovorna služba, ki ima predvsem preventivni značaj. Njena naloga je varovati in zavarovati družbeno premoženje in nemoten delovni proces v OZD oziroma TOZD.

Prav zaradi tega je potreben nov pristop pri organizaciji službe zavarovanja, pri čemer je treba izhajati iz jasne opredelitve, da je varnost ljudi, delovnega procesa in varnost (zavarovanje) družbenega premoženja stvar vseh delavcev znotraj delovne

oziroma temeljne organizacije.

Da bi zagotovili resnično varnost družbenega premoženja in varnost ljudi v delovnem procesu, je potrebna ustrežnejša kadrovska politika. Morali bomo določiti in poiskati ustrežnejši profil zaščitnika, ki bo zmoženo fizično in psihično opravljati to odgovorno nalogo in ki bo sposoben spoprijeti se, če bo treba s tistim, ki bi poskušal napasti družbeno premoženje, ki ga zavaruje ali napasti njega samega. Glede na dejstvo, da zakon o orožju in Pravilnik o zavarovanju premoženju omogočata, da lahko delovna organizacija zaupa orožje delavcu, ki opravlja nalogo zavarovanja, bomo v naslednjih letih postopoma oboroževali zaščitnike v službi. Zato bo pri organiza-

ciji te službe in pri sprejemanju oziroma razporejanju delavcev v to službo nujno upoštevati tudi to ali je delavec sposoben ravnati z orožjem in ali bo sposoben pravilno ceniti kdaj, kje in kako sme uporabiti orožje v skladu z zakonom in v skladu z določili 54. člena že omenjenega pravilnika.

Glede na pomembnost omenjenega pravilnika menimo, da se morajo z njegovo vsebino seznaniti vsi vodilni in vodstveni delavci, člani samoupravnih organov, kakor tudi člani odborov za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, zlasti pa tudi vsi tisti delavci, ki kakorkoli delajo v službi fizičnega zavarovanja v TOZD.

Stane Čirovnik

OSNUTEK ZAKONA O REFERENDUMU

S sprejetjem novega zakona o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja bo prenehal veljati dosednji republiški zakon o referendumu, ki je urejal pretežno le referendum v krajevni skupnosti in v družbenopolitični skupnosti. Marsikatero od vprašanj, ki naj bi jih opredeljeval omenjeni zakon, je bilo že doslej deloma urejeno z različnimi zakoni, statuti in drugimi samoupravnimi akti. Vendar ta določila niso upoštevala vseh ustavnih in zakonskih možnosti, niti niso bila dovolj sistematična.

Novi zakon naj bi urejal način in postopke, ki morajo steči

v zvezi z odločitvijo za izvedbo referenduma oziroma uveljavitvijo kakršnegakoli drugega načina osebnega izjavljanja. Zakon o združenem delu pa med drugim vsebuje tudi okvirne določbe v zvezi z referendumom v OZD. Prav s to obliko se odpira nekaj vprašanj, ki naj bi jih uredil obravnavani osnutek zakona. Predloženi osnutek zakona ureja poleg referenduma tudi zbor delavcev v TOZD in v drugih organizacijah združenega dela, institucijo zborov delovnih ljudi in občanov, ki se sklicuje na terenu, v krajevnih skupnostih ter institucijo osebnega izjavljanja s podpisova-

njem oziroma s posebnimi pismenimi izjavami.

Med problemi, ki naj bi jih zakon razčistil v zvezi z zborom delavcev, gre predvsem za »seznam« nujnih udeležencev zborov, določitev sklicatelja, način sprejemanja sklepov in postopek

njehovega obravnavanja in uveljavljanja v organih upravljanja.

Osnutek novega zakona se omejuje zlasti na določbe, ki naj bi na zakonski ravni zagotavljale nemoteno funkcioniranje navedenih oblik osebnega izjavljanja v vsakdanji praksi.

VSEBINA PROGRAMA IN IZVAJANJE DOLOČB ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

(Nadaljevanje s 4. strani)

d) Pravilnik o delovnih razmerjih delavcev

e) Pravilnik o delitvi osebnih dohodkov

f) Pravilnik o varstvu pri delu

g) Pravilnik o obveznosti delavcev na delu in njihova odgovornost za kršitev delovnih dolžnosti in za povzročeno škodo.

Nosilci priprav:

1. Vsi sektorji delovne skupnosti skupnih služb.

2. Strokovne službe obrata kooperacije.

Rok priprave: samoupravni akti, ki so vezani na:

a) dohodek, delitev dohodka in osebne dohodke — do 15. 10. 1977,

b) druge akte, ki so bolj organizacijskotehničnega značaja (poslovniki) pa v I. polletju 1978.

pod a): 15. 12. 1977,

pod b): do 30. 6. 1978.

IZVAJANJE PROGRAMA

Program je osnova za izvajanje zakona o združenem delu za izdelavo samoupravnih splošnih aktov. Nakazane so rešitve urejanja organizacijskih in dohodkov-

nih odnosov. Pri samoupravnih aktih se komisija za spremljanje, uveljavljanje zakona o združenem delu odloči za urejanje posameznih vprašanj v skupnih samoupravnih aktih ali pa tudi v urejanju posameznih področij s posebnimi samoupravnimi splošnimi akti.

Komisija za pripravo programa in spremljanje izvajanja zakona o združenem delu za pripravo predlogov posameznih rešitev in priprave samoupravnih aktov imenuje posamezne strokovne skupine. V skupine se imenujejo strokovni delavci delovne skupnosti skupnih služb in iz temeljnih organizacij ter obrata Kooperacije.

Temeljne organizacije in obrat Kooperacija imenujejo posebne komisije za izvajanje zakona o združenem delu.

Na osnovi tega programa sprejmejo svoj program.

Program se objavi po sprejetju na skupnem delavskem svetu na oglasnih deskah TOZD in delovnih enot.

Skupni delavski svet
KK Ptuj

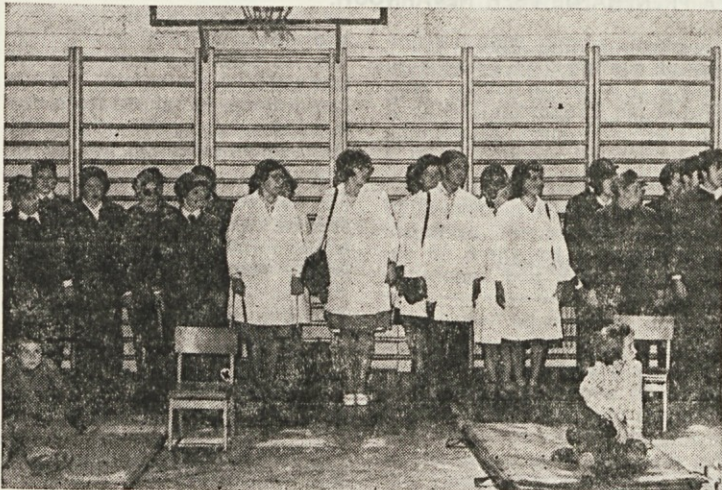
Slike k sestavku »5. občinskega tekmovanja ekip prve pomoči«, ki je objavljen na 24. strani

Ekipa 1. medicinske pomoči ranjencem opravlja triažo

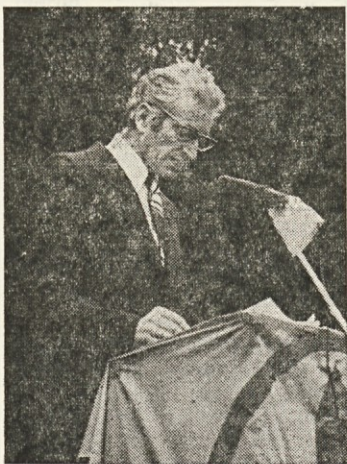
Ekipa 1. medicinske pomoči pripravljene na tekmovanje

(Foto S. Kosi)

Dr. CVETKO DOPLIHAR - PETDESETLETNIK

TRINAJSTEGA JUNIJA JE PRETEKLO PETDESET LET, KO SE JE V MARIBORU RODIL DR. CVETKO DOPLIHAR. POL STOLETJA. JE TO VELIKO ALI MALO? OBOJE. ZA MLADE GENERACIJE VELIKO. ZA STAREJŠE MALO. KAKO RAZLIČNA PRISTOPA K OCENJEVANJU BOŠTE REKLI. PA NI. REKLI BI, DA JE TO GENERACIJSKI PRISTOP K OCENJEVANJU OZIROMA VREDNOTENJU STAROSTI. NAJBREŽ PA BI SE FILOZOFSKO IZOGNILI VREDNOTENJU, ČE PRISTANEMO PRI PREGOVORU: »TOLIKO SI STAR, KOLIKO SE POČUTIŠ.« VENDAR SE OB TAKIH JUBILEJIH LE ČLOVEK VPRAŠA, KOLIKO SI NAREDIL, KAJ SI PRISPEVAL NA DELOVNEM MESTU ALI V OKOLJU, KJER DELAŠ, KOLIKO VELJA TO SAMO ZA ŠIRŠE ALI OŽJE. PRAV TAKO SE JE NAJBREŽ OB TAKIH JUBILEJIH PRILOŽNOST SPOMNITI POTI, KI JO ČLOVEK PREHODI. TA POT PA OBIČAJNO NI RAVNA ČRTA, PAČ PA POT USPEHOV, ODPOVEDOVANJ, TEŽAV, NAPOROVI, PA TUDI ZADOVOLJSTVA OB USPEHIH, KI JIH DOSEŽEŠ SKUPNO S SODELAVCI. ALI OSEBNO, KO DOSEŽEŠ DOLOČENO RAVEN V OSEBNI PROMOCIJI.

Za petdesetletnika dr. Cvetka Dopliharja kaže poseči v čas, ko se je zaposlil kot mladi diplomirani veterinar v Ptuj, v takratni Okrajni veterinarski ambulanti.

Med redkimi takratnimi veterinarji (v Ptujju je v takratnem času bilo le pet diplomiranih veterinarjev) se je leta 1953 lotil s polno vnašo pionskega dela, reprodukcije in govedoreji. Šlo je za izboljšanje črede s pretapljanjem, v takratnem času večinske pasme pincgavskega goveda, v simentalsko govedo. Specializacija je bila zaradi pomanjkanja veterinarjev več ali manj sen, ne pa realnost. Zato se tudi Cvetko Doplihar znajde na drugih področjih prav tako med prvimi in sicer se zavzame z vso svojo doslednostjo za kurativno delo vseh vrst domačih živali z zelo pestro patologijo na območju ptujske občine. Uvajanje sodobnih metod terapije je vzporedno zahtevalo tudi razvijanje pogojev tako prostorskih kot strokovnih. Zato se je mlada generacija veterinarjev lotevala vseh zahtevnejših posegov tudi na področju klinične in kirurške tarapevtike.

Verjetno kaže izpostaviti pri Cvetku Dopliharju kot veterinarju v takratnem času, njegovo pionirsko odločitev med veterinarskimi vrstami, da je spoznal, da klasično pojmovanje veterinarske doktrine, ki se je odražala v strogo medicinskem pojmovanju vloge veterine, ni v skladu z družbeno ekonomskimi in samoupravnimi odnosi v socialistični družbi. Zato je prav gotovo med redkimi takratnimi veterinarji, ki se je odločil za pot uveljavljanja veterinarske doktrine, za katero se je vedno zavzemal naprednejši krog veterinarjev, med katerimi je v Sloveniji bil prvi nosilec dr. Marjan Pavšič, to je širitev pojmovanja delokroga veterinarja iz ozkega medicinskega okvira v reprodukcijo in tehnologijo živinorejske družbene proizvodnje.

Na tem področju je deloval dr. Cvetko Doplihar polnih sedem let in sicer na Farmi prašičev. Vsi strokovnjaki — živinorejci in veterinarji so se srečevali z novimi tehnološkimi, organizacijskimi, ekonomskimi vprašanji in problemi in končno tudi z novo patologijo, ki se je pojavila v velikih družbah živali na enem mestu. Vendar strokovno znanje, sposobnost zaznavanja in identificiranja problemov za Cvetka Dopliharja ne predstavljajo tudi poti nerešljivosti. Njegova zagrizenost in znanstveno-raziskovalna dejavnost, ki jo vedno zna aplicirati na konkretno prakso in konkretne rešitve, ima svoje rezultate v sami farmski proizvodnji, ki je za Slovenijo in Jugoslavijo kot vzoren primer. Tako se vzreja prašičev na masoven način uveljavi ne le s tehnološkimi pač pa tudi ekonomskimi ugodnimi rezultati. Za družbeno gospodarstvo in prehrano je to veliki prispevek. Zlasti naj poudarim tudi njegov znanstveni prispevek, ki ga je dosegel po večletnem temeljitnem delu, da področju reprodukcije prašičev in mu je omogočil njegovo znanstveno promocijo doktorja veterinarskih znanosti. Ta znanstveni prispevek ni mor-

da le teoretično delo, temveč gre hkrati za aplikacijo v prakso, kar pa pomeni tudi večjo produktivnost in večjo proizvodnjo.

Po izvolitvi za glavnega direktorja Kmetijskega kombinata Ptuj leta 1969 se je posvetil z vso vnašo nadaljnjemu razvoju posameznih dejavnosti in posameznih takratnih obratov. Med uspehe, ki jih je dosegel kmetijski kombinat, je vtkanih tudi mnogo njegovih osebnih prizadevanj in usmerjanj celotnega kadrovskega potenciala v posameznih dejavnostih kakor tudi posameznih delih kmetijskega kombinata Ptuj. Doseženi so rezultati pri širitvi proizvodnih zmogljivosti v družbenem in zasebnem sektorju. Doseženi so rezultati na področju razvijanja samoupravnih odnosov med delavci in kmeti, ki se odražajo v neposrednem odločanju delavcev in kmetov zlasti v temeljnih organizacijah združenega dela in obratu kooperacija. Prav gotovo je precejšen prispevek tudi pri uveljavljanju odnosov v združenem delu kot jih je postavila ustava. Oblikovane so bile temeljne organizacije združenega dela v KK med prvimi v ptujski občini.

Poleg polne angažiranosti v kmetijskem kombinatu Ptuj prevzema zadolžitve tudi izven delovne organizacije in sicer v družbenopolitičnih organizacijah, družbenopolitičnih skupnostih in organih gospodarske zbornice Slovenije. Tod uspešno vodi kot predsednik že nekaj let živinorejsko poslovno skupnost. Prav tako je član vrste drugih organov v okviru gospodarske zbornice Slovenije.

Za uspehe, ki so bili doseženi na področju gospodarjenja in razvijanja samoupravnih odnosov v Kmetijskem kombinatu Ptuj je bil predlanskim nagraden s Kraigherjevo nagrado.

K življenjskemu jubileju in njegovim doseženim uspehom mu delavci Kmetijskega kombinata iskreno čestitamo!

Franc Tetičkovič

Novi alarmni znaki

ZVEZNI SEKRETARIAT ZA LJUDSKO OBRAMBO JE S PRAVILNIKOM O SLUŽBI OJOA PREDPISAL NOVE IN ZACELOTNO OZEMLJE SFRJ VELJAVNE ALARMNE ZNAKE ZA NEVARNOST ZRAČNEGA NAPADA, JEDRSKE, BIOLOŠKE ALI KEMIČNE NEVARNOSTI, NEVARNOSTI NARAVNIH NEZGOD IN DRUGIH HUDIH NESREČ TER ZNAKE ZA PRENEHANJE VSEH NEVARNOSTI.

V skladu z omenjenim pravilnikom se alarmni znaki dajejo s sirenami, z obvestili preko radio-difuznih in razglasnih postaj, z zvočniki, z drugimi akustičnimi in električnimi sredstvi in to v naslednjih primerih:

1. Ob neposredni nevarnosti zračnega napada — zavijajoči zvok sirene s trajanjem 60 sekund (glej znak pod zaporedno št. 1);

2. ob neposredni nevarnosti napada z jedrskimi ali kemičnimi sredstvi — zavijajoči zvok sirene s presledki, v skupnem trajanju 90 sekund (tri-je zavijajoči zvoki po 20 sekund, dva presledka med posameznimi zvoki v trajanju 15 sekund; glej

znak pod zaporedno št. 2);

3. ob požarni nevarnosti enakomerni zvok s presledki, v skupnem trajanju 90 sekund (tri-je zvoki po 20 sekund z dvema presledkoma po 15 sekund);

4. v primeru nevarnosti naravnih nezgod in drugih hudih nesreč se daje znak — kombinacija enakomernih in zavijajočih znakov, v skupnem trajanju 60 sekund, in to:

— dva enakomerna zvoka v trajanju 20 sekund in

— en zavijajoči zvok med dvema enakomernima v trajanju 20 sekund (glej znak št. 4);

5. za prenehanje nevarnosti se daje enakomerni znak v trajanju

60 sekund (glej znak št. 5);

6. za preizkušanje siren, ki se opravlja ob sobotah ob 12. uri velja znak, ki je enak znaku za prenehanje nevarnosti, torej enakomerni znak, ki traja 60 sekund (1 minuta).

Znak za prenehanje nevarnosti se daje ob prenehanju zračnega napada, če je potrebno pa tudi ob naravni ali drugi hudi nesreči.

V krajih, kjer ni siren, se smejo uporabljati razne druge naprave, s katerimi je možno dajati zvočne signale, vendar je pri njihovi uporabi treba upoštevati predpisano dolžino trajanja posameznih znakov.

Opozarjamo bralce, da za dajanje alarmnih znakov ne veljajo omejitvi iz 3. člena Zakona o prekrških zoper javni red in mir (Ur. list SRS, št. 38/59).

Znaki za začetek ali konec dela, znaki za počitek med delovnim časom in v drugih primerih se ne smejo dajati z napravami,

ki so namenjena za dajanje alarmnih znakov. Za take namene naj se uporabljajo druge naprave in pripomočki, primerni za obveščanje v okviru delovne oziroma temeljne organizacije združenega dela.

Za izvajanje vaj enot civilne zaščite je treba dosledno uporabljati predpisane zvočne znake. Za njihovo uporabo pa je treba vselej pred vajo obvestiti prebivalstvo o dnevu, času in kraju uporabe določenih znakov ter namenu uporabe. Prebivalstvo bo mo obveščali preko sredstev javnega obveščanja (lokalna radijska postaja, časopis itd.).

Zaradi boljšega in lažjega razumevanja posameznih znakov, objavljamo shematični prikaz predpisanih alarmnih znakov. Menimo, da je prav in nujno, da se z alarmniki znaki temeljito seznanimo vsi delavci, kar bo majhen prispevek v pripravi na vse-ljudsko obrambo in družbeno samoznaščito.

Stane Širovnik

Slikovna ponazoritev alarmnih znakov na 11. str.

Izpolnjena pričakovanja in uspehi

Od otvoritvene slavnosti v Velenju 12. 10. 1974 do danes je skoraj tri leta. V tem času se je tudi izkazalo:

— da izpolnjuje naloge sodobne trgovine z živili, da nudi kupcem najkvalitetnejše pridelke in izdelke direktno od kmetijskih proizvajalcev, brez posrednikov,

— da je v sestavi TOZD KLETARSTVO »SLOVENSKE GORICE« v okviru Kmetijskega kombinata Ptuj, ki skrbi in podpira vsestranski razvoj tržnice v Velenju,

— da je uspeh poslovanja dosežen s sposobnostjo in prizadevnostjo kolektiva, od operativnega in samoupravnega vodstva ter njegovega posluha za potrebe in želje potrošnikov in

— da je zadovoljstvo potrošnikov rezultat skrbi dobaviteljev pridelkov in izdelkov za kvaliteto ter za pravočasno dobavo in zaloge kvalitetnega blaga.

Stalni in občasni obiskovalci tržnice lahko opazijo posebnosti sodobnega objekta in njegovih razsežnosti (1.814 m²), sodobno opremljenih poslovnih prostorov (723 m²) in praktičnosti zunanega tržnega prostora (600 m²). Na vsa vprašanja o poslovnem prometu v njej, o uspehih in načrtih žal tokrat ni mogel odgovoriti upravnik Pavel Popič, ker je bil službeno odsoten, zato pa so poskušale to storiti njegove sodelavke; nekaj ocen o tržnici pa so dale tudi potrošnice.

MARIJA GAJŠEK: »SKRIBIMO, DA SE ČUTI V SAMOPOSTREŽNICI UGODNO VZDUŠJE!«

MARIJA GAJŠEK, poslovodkinja samopostrežnice:

»Ob našem dosedanem izmanskem delu od 7. do 19. ure smo lahko ugotovile, da je največ obiskovalcev samopostrežnice iz Veleja in iz okolice pa tudi obiskovalci Velenja. Mnogi nas že poznajo in so očitno z našim delom zadovoljni. Splošno je znano, da so naši dobavitelji Kmetijski kombinat Ptuj, »Košaki« TMI Maribor, Koloniale Dravograd, Merks Celje, REK Velenje, Perutnina Ptuj in drugi. Da bi bilo potrošnikom vse potrebno čim bolj na očeh in dosegljivo, smo nekoliko spremenili notranjo razvrstitev blaga. Skrbimo, da je lokal prikupen, v redu in čist, da je velika izbira blaga in da so sodelavke prizadevne ter vljudne. Skratka skrbimo, da se čuti v samopostrežnici u-

godno vzdušje, ki ga najbolj čutijo in cenijo stalni obiskovalci — kupci ali občasni, znanci ali novi in da so njihove želje za nas dragoceno vodilo pri vsakdanjem delu.

Družbena in družinska gospodinjstva kupijo pri nas vso potrebno specerijo, sokove, brezalkoholne pijače, sadje in zelenjavo, kruh, mlečne proizvode in drugo. Poslušamo uspešno in mislim, da bo tudi letošnji polletni obračun dohodka uspešen. Tako tudi mora biti, saj presegamo v tržnici plan dnevnega prometa na zaposlenega, zlasti v zadnjih mesecih. Sprva smo imeli mnogo manj prometa na leto kot ga imamo sedaj, ko je vsaj 3 krat večji.

Za upravnika tržnice Pavla Popiča moram reči, da ima skupno z vodji poslovalnice čez glavo dela in skrbi za 3.000 artiklov prodaje in z naročili. K vsemu še pridejo posli uprave, ki so tudi obsežni. Obilico dela zahteva še obširna administracija, ki jo ureja prizadevna tajnica Mojca Merc.«

Popoldnevna izmena v samopostrežnici

Tudi opoldne je v bifeju več gostov

REZKA BERTONCELJ: »BIFE NI NIKDAR BREZ GOSTOV, KAR RAZUMEMO, DA SO ZADOVOLJNI!«

Rezka Bertoncelj, poslovodkinja bifeja in kuhinje:

»Z združitvijo prejšnjega viotoča s pretesnim prostorom bifeja je nastala lepa dvorana za naše goste, ki prihajajo na malico, na kosilo ali na odžezanje. Tukaj sem zaposlena že ves čas poslovanja tržnice. Odprto imamo od 6.30 do 21. ure, ob sobotah pa do 15. ure. Če potrebujejo gostje kaj za čas, ko nimamo odprto, se oskrbijo s pijačo že prejšnji dan. Nekaterim je potrebnih nekaj litrov vina za rojstne dni, za obletnice in za pogostitve prijateljev ali sorodnikov ob drugih priložnostih, več pa potrebujejo za gostije, sedmine in za druge priložnosti. Najraje imajo belo sortno haloško vino, neka-

teri pa rebulo, briški marlot, manj pa sladka vina.

Bife ni nikdar brez gostov, kar razumemo, da so zadovoljni z vsem, z lokalom, s postrežbo, jestvinami in pijačami. Največ jih je ob malicah, ko je v kuhinji največ dela. Prihajajo mladi in odrasli, predvsem resni ljudje. Mladi so sicer skromnejši potrošniki, vendar so radi naši gosti. Gostje imajo različen okus. Ustrežemo jim po želji z jestvinami in s pijačo.

V naši razširjeni kuhinji pripravimo do 200 malic za Gorenje, občinsko skupščino, biroje, trgovine in druge. Nekateri pridejo sem na malico, za druge pa odvažajo. Največ dela je v bifeju med 8.30 in 11. uro in med 15. in 19. uro.

Vsi skupaj smo na delovnih mestih veseli, ko je mnogo dela, gostje pa, ko vidijo, da lepo skrbimo za nje in da je vedno tako.

V moji izmeni sta danes tudi Berta Bosilij, natararica in kuharica Marica Repnik.«

(Nadaljevanje na 8. strani)

Z »Našo potjo«
na oddih!

IRENA JANEŽIČ: »ZDI SE MI, DA JE MED ZAPOSLENIMI PO TRGOVINAH VEDNO VEČ OSEBNE PRISRČNOSTI!«

Irena Janežič, študentka iz Velenja, po opravih v samopostrežni i:

»Oče in mati tukaj kupujeta že ves čas nove tržnice. Tudi jaz rada prihajam sem nakupovat za naše gospodinjstvo. Prikupna trgovina, bogata

izbira in vljudna postrežba so vrline, ki pridobijo potrošnike že prvič, ko pridejo v njo po opravih. Sem tukaj s prijateljico Marino.

Zunaj na stojnicah je prav tako mnogo vsega. Kot sem slišala v pogovoru pri stojnicah, prodajajo tukaj sadje in zelenjavo, celo iz Makedonije in iz Paračina, pa tudi iz domačih krajev.

Ko je potrebno in ko sem doma, kupujem tudi v mesnici na tržnici, sicer pa poskrbita vse potrebno za naše gospodinjstvo oče in mati. Rada kupujeta v samopostrežnici na tržnici, kjer čutita vso skrb za potrošnike in tudi vso pozornost in vljudnost ob postrežbi. Zdi se mi, da je med zaposlenimi po trgovinah vedno več osebne prisrčnosti. Samo poslovna prisrčnost je premalo, zlasti prvič, ko pride v trgovino in vam niti niso mogli s čim ustreči.«

ŠTEFKA PODLOGAR: »OB OPRAVIH NA TRŽNICI SE MALO ZADRŽIM TUDI V BIFEJU!«

Štefka Podlogar iz Velenja, gost v bifeju z družbo prvih in večkratnih krvodajalcev:

»Po prispetju in Slovenj Gradca, iz bolnišnice, kjer so danes tudi mene sprejeli med prve krvodajalce, so bili tudi krvodajalci, ki so že večkrat dali kri. Na odvzemu krvi je bilo danes tudi več Velenjčanov.

Nekaj se nas je domenilo, da bomo šli v Velenju v »Košake«, kakor imenujejo mnogi velenjsko tržnico. V naši družbi je tudi Vida Pahor iz Velenja, ki je dala kri že 21 krat.

Znano je, da imajo v »Košakih« vse od okrepčil in dobre pijače do kruha in vsega za gospodinjstvo. Skratka smo navajeni reči: »Pri nas v Košakih dobiš vse. Tudi ozimnico, ki jo pripravi edino tržnica v Velenju.«

Ob opravih na tržnici se zadržim tudi v bifeju. Vino vzamem s seboj za dom, predvsem črno vino, ki ga popije vesela družba, celo štefan, ne samo liter. Tudi po kopanju v Velenju se tukaj okrepčamo. Če je potrebno še popijem črno kavo, ki je drugje ne dobite.

Po vsem moram reči, da se je tržnica doslej dobro uveljavila in ji želim še več uspehov!«

Tržnica na prostem z bogato izbiro sadja

Reklamni steber pri tržnici v Velenju

V TOZD Kletarstvu „Slovenske gorice“ ugodna ocena vina letnika 1977

GLEDE NA UGODNO OCENO VINA LETNIKA 1976 IN GLEDE NA NAJVIŠJE OCENJENO VINO PODRAVSKEGA IN POSAVSKEGA VINORODNEGA RAJONA SMO SE POGOVARJALI Z ANTONOM SKAZOM, ENOLOGOM IZ TOZD KLETARSTVO »SLOVENSKE GARICE«, KI NAM JE O OCENI LETNIKA 1976 POVEDAL NASLEDNJE:

»TOZD Kletarstvo »Slovenske gorice« je prevzela od TOZD Kmetijstvo v lanskem letu 129 vagonov mošta (iz delovnih enot: Zavrč, Dornava, Osojnik iz Podlehnik). Od kmetov pa so v preteklem letu odkupili približno 60 vagonov mošta.

Po količini je bil pridelek nižji kot smo pričakovali, saj smo planirali 145 vagonov mošta.

Letnik 1976 odlikuje visoka kislina, ki je zelo zrela in kar je ugodno za kvaliteto vina. Letnik 1976 so strokovnjaki ocenili s prav dobro oceno.

Že v času trgatve smo pričakovali kakovostno dober pridelek in smo se zato kletarji in vinogradniki odločili, da oddvojimo manjše parcele vinogradov za pozno trgatve. Odločili smo se za sorte beli burgundec (na Vurberku) souvignon (v Zavrču), renski rizling (v Zavrču) traminec in laški rizling (na Gorci). Od navedenih poznih trgatve nam je zaradi dežja in meglenege vremena, ki je nastopilo v lanskem letu ob koncu trgatve uspelo pridelati v primerni kvaliteti le beli burgundec na Vurberku in souvignon v Zavrču.

Ob tej priliki bi izrazil vso pohvalo vinogradnikom, ki so pokazali veliko razumevanja pri tej obliki strokovnega sodelovanja. Sodelovanje je bilo zelo uspešno in prav zaradi tega v okviru naravnih možnosti uspeh ni izostal.

Vsako leto, ko vina primerno dozori (maj, junij) organizira Kmetijski zavod Maribor strokovno ocenjevanje vseh vin letnika.

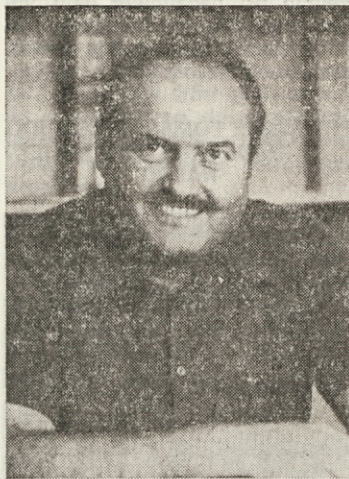

Anton Skaza

(Nadaljevanje na 9. strani)

Uveljavljanje v TOZD Kletarstvo „Slovenske gorice“

Glede na aktualnost uveljavljanja dohodkovnih odnosov v praksi smo naprosili direktorja TOZD »KLETARSTVO« Slovenske gorice Janija Gönc, da nam v zvezi z uveljavljanjem dohodkovnih odnosov v tej TOZD odgovori na nekatera vprašanja.

Jani Gönc

To ocenjevanje ni namenjeno reklamam, ampak so ti podatki potrebni strokovnjakom v strokovne namene. Iz teh podatkov je razvidno, kako posamezni letniki dosegajo kvaliteto. V degustacijski komisiji sodelujejo enologi iz proizvodnih kleti, strokovnjaki zavodov in fakultete.

Ocenjevalci ocenjujejo kvaliteto vina po dvajset točkovnem sistemu s tem, da ocenjevalec navadno ne podeli najvišje ocene.

Pri letošnjem ocenjevanju letnika 1976 je bilo predloženih 67 vzorcev različnih sort vina.

Vina so po sortah dobivala naslednje ocene:

— najvišje ocenjen šipon je bil iz ormoško-ljutomerskih goric;

— najvišjo oceno za vino deli ptujsko vinorodno območje z mariborskim vinorodnim okolišem;

— beli burgundec (pozna trgatav) je dosegel najvišjo oceno iz Vurberka, in sicer oceno 18,5 točk, kar je najvišja ocena povsavskega in podravskega rajona za letnik 1976;

— pri sorti renski rizling je doseglo najvišjo oceno vino iz ormoških goric in Haloz;

— najvišje ocenjena sorta souvignon je pozna trgatav iz Haloz;

— najvišje ocene pa smo dobili tudi pri sortah muškati otonei, rumeni muškati in traminec. Vse sorte so iz vinorodnega okoliša Haloz;

OBRAT ZA KOOPER. PRODA MOŠT VINARSKI ORGANIZACIJI, KI VINO DONEGUJE, USTAVLJENI IN GA PRODA TRGOVSKI ORGANIZACIJI, KI GA PRODA KONČNEMU POTROŠNIKU.

PROBLEM TEGA SISTEMA JE V TEM, DA VSAK SKRBI PREDVSEM ZA TO, DA BI SVOJE PRODAJNE CENE ZVIŠAL OZIROMA ZNIŽAL, PRI TEM PA ČE JE LE MOGOČE IZKORIŠČA SVOJ MONOPOLNI POLOŽAJ. ČE PRIDE DO NENADNIH IN NE-PREDVIDENIH ZASIČENOSTI TRŽIŠČA (TEŽAVE PRI IZVOZU, SLABA LETINA ITD), BO NAJBOLJ PRIZADELO TISTEGA, KI JE EKONOMSKO NAJSLABŠI IN ZATO NI MOGEL ZVIŠATI SVOJH CEN; PREDVSEM PA NIHČE NI PRIPRAVLJEN PREVZETI NASE BREMENA POSLOVNEGA RIZIKA DRUGIH PARTNERJEV.

— ob koncu ocenjevanja pa so bila predstavljena še rdeča vina, kot so cvički, žametne črnine in modre frankinje iz posameznih vinorodnih okolišev. Od vseh kvalitet je dobila najvišjo oceno modra frankinja iz vinorodnega okoliša srednjih Slovenskih goric, to je iz Delovne enote Osojnik.

Takšno ocenjevanje je bilo to leto že enajstič. Kot prejšnja leta se tudi letos gibljejo ocene posameznih sort in letnikov vinorodnih okolišev Haloz in srednjih Slovenskih goric odlične pogoje za pridelovanje kakovostnih in vrhunskih vin. Prav tako pa lahko ugotovimo, da vinogradniki in kletarji znajo te naravne pogoje dobro izkoristiti.

Ob koncu lahko rečem, da je beli burgundec letnik 1976 (pozna trgatav iz Vurberka) enkratno vino, pri katerem so bili maksimalno izkoriščeni vsi faktorji in je vino plod dobrega strokovnega sodelovanja vinogradnikov in kletarjev in bi želel, da tudi v bodoče tako sodelujemo«, je dejal Anton Skaza.

V imenu celotnega kolektiva sestavljene organizacije pa vinogradnikom in kletarjem za tako pomembna priznanja iskreno čestitamo in jim želimo tudi pri nadaljnjem delu veliko uspehov, predvsem pa še vrsto dobrih vin. M. P.

Kako se to odraža v vaši TOZD in ali menite, da je takšen sistem pravilen?

»V naši TOZD imamo vpeljane dohodkovne odnose že od leta 1970, s sistemom doplačevanja med našo TOZD, Kmetijstvom in obratom kooperacija oziroma zasebnim vinogradnikom.

Ta sistem je grajen v glavnem na tržnih zakonitostih, saj vsako leto kupimo pridelke po tržnih cenah, ustvarjeni dohodek od vina pa delimo v razmerju približno 60 odstotkov, ki gre nazaj vinogradnikom, 40 odstotkov pa ostane kletarjem.

Poslovna skupnost za vinogradništvo in sadjarstvo je zadolžena, da izdela na podlagi dosedanjih izkušenj stroškovnik v vinogradništvu, ki proizvodnji in v kletarstvu. Ta stroškovnik bi bil samo vzorec, ki pa v celoti ne bi veljal za vse vinogradniško-vinarske organizacije, vendar bi izhodišča lahko veliko pomagala v praksi.

Za izdelavo dohodkovnih odnosov v praksi pa bomo morali imeti čvrste pogodbenne odnose z obratom kooperacija, oziroma s kmeti-vinogradniki, predvsem zaradi oddaje pridelka vsako leto, ne glede na to, če je letina dobra ali slaba. Ta pogodba pa bo hkrati služila kot pogoj, da bodo imeli vinogradniki vsakodnevni pogled v naše poslovne knjige.«

DOHODEK VSAKEGA FAZNEGA PROIZVAJALCA JE ODVIŠEN OD NJEGOVEGA POLOŽAJA NA TRGU IN JE MOGOČE, DA JE DOHODEK V ENI FAZI VISOK, V DRUGI FAZI PA NIZEK OZIROMA GA SPLOH NI, SEVEDA PA SO TUDI OSEBNI DOHODKI IN VIŠINA SKLADOV SKUPNE PORABE DELAVCEV ODVISNI OD DOHODKA ORGANIZACIJE, V KATERI DELAJO. IZHOD IZ TAKIH ODNOSOV, KI TEMELJIJO NA KUPOPRODAJI PREDSTAVLJAJO DOHODKOVNI ODNOSI.

Kako se dohodkovni odnosi odražajo v vaši TOZD?

»Naloga kletarjev je, da v kletarski proizvodnji dosegajo maksimalno najboljše kvalitete in zato zahteva tudi primerno plačilo.«

»Ni pa odvisno samo od TOZD, kako formirati in prodajati pridelke, saj obstaja samoupravni sporazum med proizvajalcem, prodajalcem oziroma kletarjem in med trgovino, o maksimalnih prodajnih cenah za namizna, kakovostna in vrhunska vina. Teh cen se v glavnem poslužujemo vse kletarske organizacije in dajemo grosistični trgovski organizaciji tudi enako visoke kondicije.«

EDEN NAJBOLJ BISTVENIH PROBLEMOV JE UGOTOVITI RAZMERJE, KOLIKO JE VSAK PARTNER PRISPEVAL K SKUPNEMU PRIHODKU (JE PRIHODEK, KI GA DOSEŽE KONČNI PRODAJALEC PROIZVODA).

Ali se po vašem mnenju takšno razmerje da ugotoviti in na kakšen način?

»Tudi končni prodajalec proizvoda ima točno določeno maržo 18 odstotkov. Trgovec v maloprodaji pa tudi dokazuje, da so stroški v maloprodaji tako visoki in da 18 odstotkov tudi potrebuje. Grosistična trgovina pa je uspela dokazati, da rabi npr. za prevoz, potniško službo 11 odstotkov rabata, od tega 8 odstotkov rabata in 3 odstotke super rabata.

Trgovina pa dobi na svojo prodajno ceno 29 odstotkov rabata, super rabata in marže, kar pomeni skupno 18 odstotkov marže v maloprodaji in 11 odstotkov rabatov v grosistični trgovini.

Težko verjamem, da bomo lahko od končnega prodajalca dobili kaj več vrnjeno, saj znajo vsi uspešno zagovarjati, da je maržni in rabatni sistem njihov strošek.

V primarni vinogradniški proizvodnji lahko rečemo, da mora vinogradnik stremeti za tem, da bodo vložena sredstva čimmanjša in da bodo hektarski donosi vsaj v poprečju ostalih proizvodov na Štajerskem. Ali je to možnost lahko realno pričakovati ali ne, še naj rečejo dokončno besedo strokovnjaki v vinogradniški proizvodnji.«

Z DOHODKOVNIMI ODNOSI JE NELOČLJIVO POVEZAN TUDI POJEM SKUPNEGA RIZIKA IN TVEGANJA. ČE SE BO BLAGO DOBRO PRODAJALO, SE BO TO POZNALO PRI DOHODKU, NE SAMO TRGOVINSKE ORGANIZACIJE, TEMVEČ TUDI, PRI DOHODKU KMETIJSKE ZADRUGE IN PROIZVAJALNE ORGANIZACIJE. ČE PA BO PRODAJA ZASTAJALA, BODO TO SORAZMERNO ČUTILI VSI.

Ali je pojem skupnega rizika po vašem mnenju upravičen in v kolikšni meri?

V okviru Kmetijskega kombinata Ptuj je bil formiran koordinacijski odbor, ki ga sestavljajo zasebni vinogradniki lastne proizvodnje in kletarji. Na odboru se dogovarjamo o organizirani obnovi vinogradniških površin, o odkupnih cenah za vinski mošt,

(Nadaljevanje na 10. strani)

o poznejšem doplačevanju, trsničarski proizvodnji in o kreditiranju skupinske obnove.

DA BI LAHKO BILI DOHODKOVNI ODNOSI STABILNI JE TREBA ZAGOTOVITI, DA BODO ZMOGLJIVOSTI SODELUJOČIH ORGANIZACIJ USKLAJENE IN DA BODO TE POGODBENO ZAVEZANE NA RELATIVNO TRAJNO SODELOVANJE. SISTEM, V KATEREM BI TEMELJNE ORGANIZACIJE SKLEPALE IN PREKINJALE DOHODKOVNE POVEZAVE, GLEDE NA TRENUTNO NAJBOLJŠE MOŽNOSTI ZA VIŠJI DOHODEK, NE BI DAJAL PREDNOSTI GLEDE NA STARO STANJE; ZATO MORA VZPOREDNO Z VZPOSTAVLJANJEM DOHODKOVNIH ODNOSOV TEČI TUDI DRUŽBENO PLANIRANJE, V KATERIH SE PARTNERJI DOGOVARJAJO ZA DALJŠE OBDOBJE O MEDSEBOJNIH DOBAVAH IN STORITVAH.

Kaj menite v zvezi z družbenim planiranjem?

»V Kmetijskem kombinatu Ptuj imamo izdelan srednjeročni plan. V zelenem planu za dolgoročno obdobje smo predvidevali v lastni proizvodnji 150 hektarjev obnov in v kooperacijski proizvodnji 170 hektarjev.

Ta program je privedel ptujske kletarje do odločitve, da delno razširijo svoje predelovalne in kletne zmogljivosti. Kletarji pa so dali jamstvo za obvezen odkup pridelovalnih količin na teh površinah, soglasje za razširitev kletnih in predelovalnih zmogljivosti pa so dali vinogradniki, 20 odstotkov pa da za razširitev teh zmogljivosti primarni proizvajalec. Prav to medsebojno jamstvo še tesneje povezuje vinogradnike s kletarji.«

DOHODKOVNI ODNOSI NE POMENIJO, DA SI LAHKO SODELUJOČA ORGANIZACIJA PRIVOŠČI NERACIONALNO POSLOVANJE IN ZVIŠANJE SVOJIH STROŠKOV. DOGOVORJENA RAZMERJA ZA DELITEV SKUPNEGA PRIHODKA MORAJO BITI RAZMEROMA TRDNA TER TRAJNA IN TEMELJITI MORAJO NA RACIONALNO POTREBNEM DELU IN STROŠKIH, MERJENIH PO ENOTNIH KRITERIJIH.

POJAVLJA PA SE POMISLEK GLEDE UVELJAVLJANJA DOHODKOVNEGA SISTEMA TAM, KJER ORGANIZACIJE POSLUJEJO Z IZGUBO ALI NA MEJI RENTABILNOSTI. GOTOVO JE, DA DOHODKOVNI ODNOSI SAMI PO SEBI NE MOREJO POVEČATI DOHODKA, LAHKO PA SE UGOTOVI, KJE SO VZROKI ZA IZGUBE IN SPROŽIJO USKLAJENO AKCIJO ZA NJIHOVO ODSTRANITEV.

Kaj mislite glede uveljavljanja dohodkovnega sistema v organizacijah, ki poslujejo z izgubo ali na meji rentabilnosti?

»Vinogradnik mora vedeti, koga ur je za obdelavo vinograde še upravičeno, koliko gnoja lahko uporabi na hektar in drugo, da obdrži tržno ceno.

Pridelovalni stroški morajo biti v vinogradništvu čimbolj optimalni. V kletarstvu pa bomo stroške kletarjenja s sodobno urejenim kletarstvom zmanjšali, saj je delo v teh raztreenih kletih otežkočeno in so zato

PRIZNANJA IN POHVALE

Priznanje za prizadevno delo na področju kmetijstva

KOT SMO V NAŠI POTI ŽE PISALI, SO NA 5. OBČNEM ZBORU ZADRUŽNE ZVEZE SLOVENIJE 10. JUNIJA 1977 V MARIBORU POLILI PRIZNANJE IN PLAKETO ZADRUŽNE ZVEZE SLOVENIJE, KI STA JO MED DRUGIM SPREJELA TUDI KMET-KOOPERANT VIKTOR PISLAK IZ LEŠJA PRI MAJŠPERKU IN DIREKTOR OBRTA KOOPERACIJE KMETIJSKEGA KOMBINATA PTUJ MIRAN GLUŠIČ, OBA ZA DOLGOLETNO IN PRIZADEVNO DELO NA PODROČJU KMETIJSTVA ZA SLOVENSKO KMETIJSKO ORGANIZACIJO. V ZVEZI S PODELITVIJO PRIZNANJA IN PLAKETE SMO SE POGOVARJALI Z VIKTORJEM PISLAKOM IN MIRANOM GLUŠIČEM:

Viktor Pislak

PRIZNANJE VIKTORJU PISLAKU

Viktor Pislak, kmet-kooperant obrata kooperacija Kmetijskega kombinata Ptuj je bil vse do leta 1966 kmetijski pospeševalec v takratni zadrugi Jože Lacko. Kmetje so radi prisluhnili njegovim nasvetom. Viktor bi verjetno še danes bil pospeševalec, če ne bi še isto leto prevzel kmetije v Lešju, ki jo je usposobil in preusmeril v govodorejsko proizvodnjo.

Viktor Pislak na svoji preusmerjeni kmetiji letno vzredi v kooperaciji 260 telet, 10 govejih

pitancev in odda 3000 do 4000 litrov mleka. Ker je Viktor Pislak dober živinorejec, ki se spozna na pitanje, dosega lepe rezultate, saj znaša poprečni dnevni prirastek pri teletu precej nad kilogram. Za vsak kilogram prirastka dobi 2,2 dinarja.

Posebnost kmeta-kooperanta Viktorja Pislaka je v tem, da je v rednem delovnem razmerju pri kombinatu. Tako Pislak kot kombinat imata vsak svoje pravice in dolžnosti, saj daje kombinat teleta in močna krmila, Pislak pa dobi za kilogram prirastka 2,2 dinarja. Delovno razmerje pri kombinatu ima po Pislakovem mnenju tudi prednosti, saj zagotavlja socialno varnost, zdravstveno in pokojninsko zavarovanje, predvsem pa vse pravice delavca iz delovnega razmerja.

Poleg dela na kmetiji je Viktor Pislak še delegat skupnega delavskega sveta Kmetijskega kombinata Ptuj, delegat delavskega sveta SOZD, član Zadružne zveze Slovenije, kjer je tudi predsednik komisije za kmetijstvo zakonodajno.

Hkrati z vzrejo telet pa se je razvila kmetija tudi v proizvodnjo mleka in prirejo mesa.

V razgovoru nam je Viktor Pislak povedal, da mu priznanje veliko pomeni, zlasti za prizadevnost in trud. V kooperacijski

premiki količin vina iz ene kleti v drugo dragi. Po dosedanjih izkušnjah lahko trdimo, da smo bili pod poprečjem stroškov štajerskih kleti.

V TOZD Kletarstvu »Slovenske gorice« so v lanskem letu znašali poprečni stroški na liter prodanega vina približno 6 dinarjev na vsa vina, ki so se pojavila v ptujski kleti.

Če bi TOZD poslovala z izgubo, bi morali v dohodkovnih odnosih prevzeti del nastale izgube vinogradniki.

V Kmetijskem kombinatu Ptuj obstaja solidarna odgovornost med TOZD in pa rezervni sklad, kar pomeni, da si v primeru izgube TOZD solidarno pomagajo med seboj.

Čeprav naša TOZD do sedaj še ni poslovala z izgubo pričakujemo v primeru, da bi prišlo

do izgube, solidarno pomoč ostalih TOZD.

Zdi pa se mi praktično neizvedljiva pomoč naših kupcev v primeru izgube TOZD, čeprav to zakonodajalec predvideva.

UGOTOVLJENO JE, DA DOHODKOVNI ODNOSI NE BODO ZAŽIVELI IN SE RAZVIJALI GLADKO, SAJ JIH USTVARJAJO PARTNERJI, KI SO V PRETEKLOSTI IMELI DOSTIKRAT NASTROTUJOČE SI EKONOMSKE INTERESE. NASTALI BODO VERJETNO TUDI SPORI PO SKLEPNITVI DOHODKOVNIH POVEZAV. VENDAR SE MORAMO ZAVEDATI, DA DELAMO S SREDSTVI IN DA PREMORIMO TOLIKO SA-MOUPRAVNE ZRELOSTI, DA BOMO TE SPORE REŠEVALI IN TAKO STOPILI V NOVO IN BOLJŠE OBDOBJE NAŠE DRUŽBE.

M. P.

proizvodnji, je pa to istočasno tudi priznanje obratu za kooperacijo, ki je pravilno usmerjal kooperacijsko proizvodnjo in pomeni hkrati tudi spodbudo za naprej.

Ob tako pomembnem priznanju podeljeni plaketi Viktorju Pislaku iskreno čestitamo in mu želimo pri nadaljnjem delu veliko uspehov, predvsem pa še večji razvoj na področju kooperacijske proizvodnje.

PRIZNANJE POMENI SPODBUDO ZA NADALJNJE IZVAJANJE NALOG

Miran Glušič

Drugi nagradenec ter prejemnik priznanja in plakete je Miran Glušič, direktor obrata kooperacija Kmetijskega kombinata Ptuj.

Obrat za kooperacijo vodi že od 1973 leta. V Kmetijskem kombinatu je zaposlen že od nastanka kombinata oziroma pri njegovih pravnih prednikih, vse do leta 1971, ko se je kot referent za kmetijstvo zaposlil pri Skupščini občine Ptuj in kjer je bil vse do leta 1973, ko je prevzel odgovorno funkcijo direktorja obrata.

Z razgovorom, ki ga objavljamo v današnji številki Naše poti želimo vsem zaposlenim, predvsem pa kmetom — kooperantom posredovati nekaj misli o delu na področju kooperacije.

● Kako se bo obrat za Kooperacijo pri Kmetijskem kombinatu Ptuj organiziral po zakonu o združenem delu in kakšna bo oblika združevanja kmetov?

»Nedvomno je to odvisno od kmetov kooperantov — tržnih proizvajalcev, ki se bodo v skladu z zakonom o združenem delu sami odločali o obliki organiziranja. Kljub mnogim oblikam, ki jih zakon o združenem delu omogoča, se lahko vzpostavi dve obliki, to je združevanje kmetov med seboj, kar predstavlja obli-

Priznanje Miranu Glušiču

(Nadaljevanje z 10. strani)

kovanje temeljne združne organizacije ter povezovanje kmetov — kooperantov z združenim delom, za kar pa je organizacija združenega dela dolžna oblikovati temeljno organizacijo kooperantov. V obeh primerih gre za trajnejše združevanje dela, sredstev in zemljišč, za razliko, da gre pri statusu kmeta — združnika za solidarno odgovornost in članske deleže, pri statusu kmeta — kooperanta v združenem delu pa za subsidiarno odgovornost.

Menim, da se bo v ptujski občini, kot je pokazala javna razprava, oblikovala temeljna organizacija kooperacije pri Kmetijskem kombinatu Ptuj, predvsem iz razloga, ker bodo kmetje — blagovno tržni proizvajalci, že z oziroma na dosedanje naloge srednjeročnega razvojnega programa.

V obliki združevanja kmetov z združenim delom pa je omogočeno sodelovanje slehernega proizvajalca, neglede na obseg njegovih proizvodnih zmogljivosti.«

● Kakšno vlogo bo odigrala samoupravna interesna skupnost za pospeševanje kmetijstva?

Naloga in vloga samoupravne interesne skupnosti za pospeševanje kmetijstva je izredno pomembna in velika, zlasti za področje organizacije in financiranja kmetijske pospeševalne službe, ki temelji in je neposredni nosilec nadaljnega razvoja kmetijstva na področju zasebnega sektorja v združenju tega dela kmetijske proizvodnje in na vzpostavljanju dohodkovnih odnosov.

Ne razumem, da je nekaterim delovnim organizacijam ob sprejemanju temeljnih programov samoupravnih interesnih skupnosti bila prava poslatica zavrnitev predloženega sporazuma in programa SIS za pospeševanje kmetijstva, ne da bi se pri tem zavedali, da smo razvoj kmetijstva in s tem pridelovanja hrane uvrstili med prioriteto panogo v programu razvoja gospodarstva Jugoslavije v srednjeročnem in dolgoročnem obdobju.«

● Kakšne so dokončne ugotovitve razprave o zagotavljanju pogojev za hitrejši razvoj kmetijstva, uveljavljanja novih družbenoekonomskih odnosov in preobrazbe vasi v srednjeročnem razvoju 1976 do 1980, ptujski občini?

Menim, da je z javno razpravo bila bolj spodbujena najširša struktura kmečkih proizvajalcev k oblikovanju in usmerjenosti nadaljnje poti razvoja kmetijstva in realno gledano ni mogoče pričakovati že dokončnega stališča. To je dolgotrajen proces, kar gre pri združevanju dela, sredstev in zemljišč za vprašanje zasebne lastnine, ki sicer pri tem ni pomembna, vendar tradicionalno prisotna. Če izhajamo iz tega, gre za dosego istih ciljev v

kmetijski proizvodnji, pod različnimi pogoji in za izenačitev teh pogojev, ki nam jih predvsem zakon o združenem delu kot tudi ustava v celoti onemogočata. Zaradi tega udi dokončnih oblik v tem kratkem obdobju še nismo izoblikovali.«

● Z zakonodajo, predvsem pa z zakonom o kmetijskih zemljiščih in z zakonom o dedovanju še vedno nismo preprečili drobljenja kmetij, še manj pa spremenili miselnost kmečkih ljudi. Kakšni ukrepi bi bili pri preprečevanju drobljenja kmetij potrebni?

»S prostorskim načrtom občine Ptuj je nujno trajno opredeliti, kaj je kmetijski prostor. S tem programom se zavlačuje in smo zaradi tega bistveno prizadeli kmetijski prostor, zlasti za kompleksno obdelavo poljščin in obnovo trajnih nasadov. S tem sta zelo onemogočeni komasacija in arondacija zemljišča. Z nenačrtno urbanizacijo smo trajno odtrgali kmetijski proizvodnji najboljša plodna zemljišča, ki jih z izredno dragimi investicijami, kot so hidro in agromelioracije, na manj plodnih zemljiščih ne bomo mogli nadomestiti.

Odlok o zaščitenih kmetijah, ki zajema preko 3000 kmetij v ptujski občini se bo moral dosledno spoštovati in prav tako bo potrebno poiskati ukrepe in merila za nadaljnjo drobljenje tudi nezaščitenih kmetij.«

● Kako je organizirana pospeševalna služba v obratu za kooperacijo?

Obrat kooperacija pri Kmetijskem kombinatu Ptuj ima zadovoljivo organizirano kmetijsko pospeševalno službo v primerjavi

s podobnimi delovnimi organizacijami, vendar našim potrebam še zdaleč niti številčno, niti kadrovsko ne ustreza. Pospeševalci so v bistvu vodje proizvodnih okolišev, ki zajemajo po tri ali več krajevnih skupnosti.

Osnovni namen pospeševanja kmetijstva v zasebnem sektorju ne pride do izraza, ker se vodji proizvodnih okolišev kot kmetijski strokovnjaki ukvarjajo z mnogimi drugimi organizacijskimi in splošnimi nalogami. Tako jim zmanjka časa za neposredno delo s kmeti.

S preoblikovanjem obrata za kooperacijo želimo kmetijsko pospeševalno službo izpopolniti, v smislu specializacije po panogah (prašičereja, mlekarstvo, vzreja in pitanje govedi, vinogradništvo, zelenjadarstvo, sladkorna pesa in drugo), ki bodo imeli nalogo, poleg organizacije in vodenja kmetij, v specializirano proizvodnjo prenašati izkušnje znanosti in dosežkov v neposredno prakso.«

● Kaj bo potrebno še storiti za intenziviranje kmetijske proizvodnje?

»Poleg dosežkov znanosti in izkušenj na področju kmetijske proizvodnje v svetu in pri nas je za intenziviranje proizvodnje v zasebnem sektorju kmetijstva potrebno najti ustrezno mesto kmečki samoupravi, ki bi morala izhajati iz temeljev programiranja nadaljnje usmeritve ter razvoja vasi in okolja, v katerem kmetje živijo, v cilju maksimalnega izkoriščanja vseh naravno danih pogojev in možnosti plasmata kmetijskih pridelkov. Kmet bi moral razmišljati o tem, kako se vključiti, da bo lažje delal in ceneje proizvajal. Tako bi lahko začeli uresničevati v bistvu

izhodišča združevanja dela, sredstev in zemljišč v združenem delu, za dosego zadanih ciljev.

Veliko naših nalog bo uresničenih ko bodo kmetje toliko osveščeni, da bodo sami začeli razmišljati o svoji perspektivi, svojo kmetijsko organizacijo pa zavezali z nalogami, katerih sami ali v skupnostih niso mogli sami realizirati.«

● Kaj vam pomeni to priznanje in kaj pomeni to za celotni kombinat?

»To priznanje mi pomeni veliko, predvsem pa nalogo za prizadevanje in uresničevanje skupno dogovorjenih nalog, ki smo si jih zadali na področju združenosti oziroma zasebnega sektorja kmetijstva, v srednjeročnem razvojnem obdobju.

Mislím, da je to priznanje spodbuda za izvajanje naštetih nalog. Priznanje pa je bilo podeljeno zlasti za to, ker so Združna zveza Slovenije oziroma njeni člani videli na konkretnih primerih prizadevanja Kmetijskega kombinata Ptuj, na manj razvitem območju Slovenskih goric in Haloz.

To je verjetno bolj priznanje organizaciji kot posamezniku. Ugotavljamo, da je kmečka samouprava na dobri poti pri realizaciji zastavljenih nalog, kar pa hkrati potrjuje tudi podeljeno priznanje.«

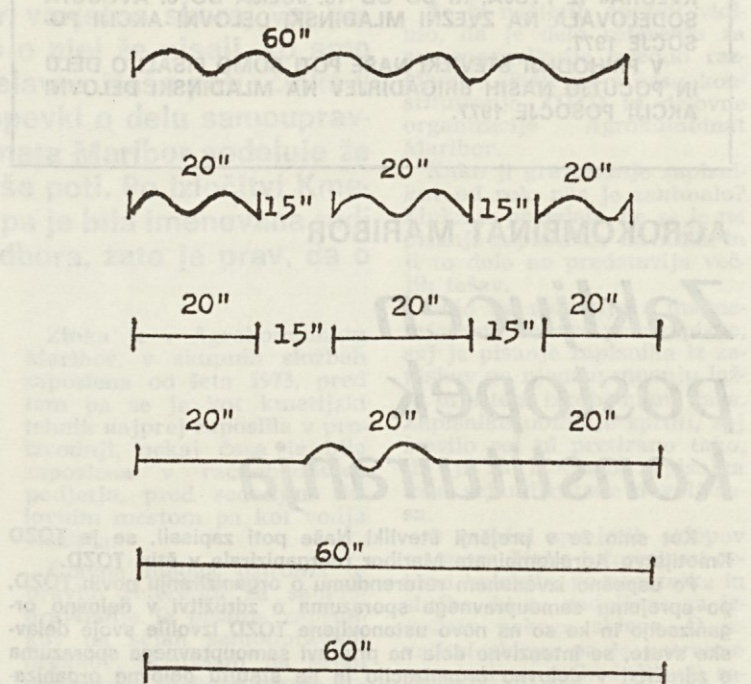
V imenu kolektiva sestavljene organizacije Miranu Glušiču za podeljeno priznanje in plaketo iskreno čestitamo in mu želimo še pri nadaljnjem razvoju kooperacijske proizvodnje največ uspehov. M. P.

SLIKOVNA PONAZORITEV ALARMNIH ZNAKOV

Sestavek »Novi alarmni znaki« na 6. strani

1. ZRAČNA NEVARNOST — zavijajoči zvok sirene s trajanjem 60 sekund
2. JEDRSKO-BIOLOŠKA-KEMIČNA NEVARNOST — zavijajoč zvok siren s presledki v skupnem trajanju 90 sekund (tri zavijajoča zvoka po 20 sekund in dva presledka med posameznimi zvoki od 15 sekund)
3. POŽARNA NEVARNOST — enakomerni zvok s presledki v skupnem trajanju 90 sekund (3 zvoki po 20 sekund z dva presledka med posameznimi zvoki od 15 sekund)
4. NEVARNOST NARAVNIH NEZGOD IN DRUGIH HUDIH NESREČ — kombinacija enakomernih in zavijajočih znakov v skupnem trajanju 60 sekund (dva enakomerna zvoka od 20 sekund in en zavijajoči zvok med že omenjenega zvoka od 20 sekund)
5. PRENEHANJE NEVARNOSTI — enakomerni zvok v trajanju od 60 sekund
6. PREIZKUŠANJE SIREN — enakomerni zvok v trajanju od 60 sekund — vsako soboto ob 12. uri

O morebitnih dogodkih in akcijah izven tega navodila, se morate obvezno posvetovati z vod-

stvom podjetja, štabom civilne zaščite v podjetju in krajevni skupnosti.

To navodilo uporabljajo vse tr-

govine v občini Ptuj, ki se v dani situaciji organizirajo v občinska podjetja za preskrbo.

Vodja obrambnih priprav

Uresničenje družbenega plana

V lenarški občini je bila poljedelska proizvodnja v letu 1976 manjša od predvidevanja. Pridelek pšenice v družbenem sektorju je znašal 1.485 ton oziroma 83,2 odstotkov v primerjavi s planom za leto 1976. Pridelek koruze pa je znašal 1.653 ton in je bil nižji od predvidenega za 31,6 odstotkov. V primerjavi s letom 1975 je bil pridelek pšenice večji, pridelek koruze manjši.

Živinorejska proizvodnja, predvsem proizvodnja mladega pitane goveda, je bila v letu 1976 večja v primerjavi s planskimi predvidevanji za 12,1 odstotka. Spitano je bilo 1.066 glav mlade pitane govede, v skupni teži 454 ton.

Temeljna organizacija združenega dela Poljedelstvo in živinoreja Lenart Agrokombinata Lenart, ki je nosilec te dejavnosti v občini, je poslovno leto 1976 zaključila z izgubo. Vzroki za negativni poslovni rezultat so nesorazmerja med stroškovnimi in prodajnimi cenami ter v slabih vremenskih razmerah za poljedelsko proizvodnjo.

V letu 1976 so bile izvedene melioracije na približno 150 hektarjih, s čemer je bil dosežen plan melioracij. Druge investicijske naložbe v TOZD Poljedelstvo in živinoreja so bile izvedene po planu, razen gradnja strojne lope in sicer zaradi pomanjkanja lastnih obratnih sredstev. Investicija bo izvedena v letih 1977/78.

Sadjarstva proizvodnja družbenega sektorja v letu 1976 je bila v primerjavi s planom nižja. Pridelek jabolk je bil 675 ton in je bil nižji za 19,6 odstotka. Pridelek hrušk pa je znašal 253 ton oziroma 30,9 odstotkov plana. Finančni rezultati TOZD Sadjarstvo Selce je bil zaradi doseganja višjih cen, kljub nižji proizvodnji za enkrat višji od planskih predvidevanj.

V letu 1976 ni bilo investicij v proizvodnjo sadja. Nasprotno pa je predvideno, da bo v letu 1977 obnovljenih skupno 60 hektarjev sadovnjakov in vinogradov.

Kooperacijska proizvodnja je bila v letu 1976 večja v primerjavi s planom pri teletih in mleku. Proizvodnja mladih

pitanih goved je bila nižja od predvidene. Vzrejenih oziroma odkupljenih je bilo 542 ton telet ali 16,6 odstotkov več od planiranih. Odkup mleka je znašal 39.117 hektolitrov in je bil večji za 18,5 odstotka od planiranega. Glede na to, da v skupni realizaciji obrata za kooperacijo predstavlja mlado pitano govedo največji delež, je le to vplivalo na negativni finančni rezultat obrata, saj so znana nesorazmerja med proizvodnimi in prodajnimi cenami ter nizke marže.

V letu 1976 se je začelo preusmerjati 21 kmetij, katerim je bilo odobrenih 1.287.000 din

kreditov. Preusmerjanje kmetij še vedno zaostaja, tako po številu kot po vsebini, to je v večji dohodkovni povezanosti in soodvisnosti za predvidevanji v družbenem planu občine Lenart, zato bo potrebno okrepiti aktivnosti v zvezi s preusmeritvami.

Na področju samoupravnega organiziranja so bile v letu 1976 in prvem polletju 1977 izvršene široke politične pripravne za samoupravno organiziranje kmetov, v okviru nove delovne organizacije — kmetijske zadruge, ki naj bi bila ustanovljena do konca tega leta.

V MOŠKANJCIH BO VELIKA LUKARSKA PRIREDITEV

V nedeljo 17. julija bo v Moškanjcih na Ptujem polju tradicionalni lukarski praznik, ki ga bodo v bodoče organizirali pod nazivom »kmečki praznik«.

Kmetijski kombinat Ptuj, obrat za kooperacijo bo pomagal prizadevnim domačinom pri organizaciji prireditve. Na pomoč pa jim bodo priskočile tudi druge delovne organizacije s področja kmetijstva.

Poleg kulturnega programa bodo prikazali tudi delovanje kmetijske mehanizacije in kmečka dela, ki sicer že odmirajo, predstavljajo pa del zanimive preteklosti s Ptujkega polja.

KMETIJSKI KOMBINAT PTUJ POKROVITELJ MLADINSKE DELOVNE BRIGADE »DUŠANA KVEDRA« IZ PTUJA

KMETIJSKI KOMBINAT PTUJ JE PREVZEL POKROVITELJSTVO NAD MLADINSKO DELOVNO BRIGADO »DUŠANA KVEDRA« IZ PTUJA, KI BO OD 16. JULIJA DO 6. AVGUSTA SODELOVALA NA ZVEZNI MLADINSKI DELOVNI AKCIJI POSOČJE 1977.

V PRIHODNJI ŠTEVILKI NAŠE POTI BOMO PISALI O DELU IN POČUTJU NAŠIH BRIGADIRJEV NA MLADINSKI DELOVNI AKCIJI POSOČJE 1977.

S PREMIJ NA KOMPENZACIJE

1. julija letos je prenehal veljati predpis o premijah za kmetijske pridelke.

Premije bodo zamenjale kompenzacije.

Dogovor o kompenzacijah pa je bil pripravljen do 1. julija. Prehod s premij na kompenzacijo bo potekal tako za porabnike kot proizvajalce skoraj neopazno. Hkrati pa bo potrebno zagotoviti tudi potreben denar za kompenzacije namesto sedanjih premij.

Doslej so denar za premije zagotavljale republike in pokrajine v sorazmerju s prispevkom zveznemu proračunu; v prihodnje pa bodo republike in pokrajine zagotavljale kompenzacije v sorazmerju s porabo na svojih območjih. Dogovor o kompenzacijah naj

bi bil sprejet le za letošnje drugo polovico leta. Zaradi tega se bo potrebno pripraviti na spremembe med prejšnjim obračunavanjem premij in novim priznavanjem kompenzacij za del prodajne cene. Predlagane višine kompenzacij so v glavnem usklajene z dosedanjimi premijami in bi cene zaradi teh sprememb lahko ostale nespremenjene, če ne bi na njih vplivali še drugi dejavniki.

S tem, da so kompenzacije potrebne, se vsi strinjajo; ni pa še nekega enotnega mnenja o tem, katere kmetijske pridelke in živila bi bilo potrebno kompenzirati. Kompenzacije bodo dobivali potrošniki, medtem ko so premije pripadale kmetovalcem.

AGROKOMBINAT MARIBOR

Zaključen postopek konstituiranja

Kot smo že v prejšnji številki Naše poti zapisali, se je TOZD Kmetijstvo Agrokombinata Maribor reorganizirala v štiri TOZD.

Po uspešno izvedenem referendumu o organiziranju novih TOZD, po sprejemu samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo in ko so na novo ustanovljene TOZD izvolile svoje delavske svete, se intenzivno dela na pripravi samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo in na statutu delovne organizacije. Vzporedno so pripravljali tudi statute TOZD. Naštete samoupravne akte so delavci potrdili na referendumu 27. maja. Istočasno pa je bil tudi izvoljen delavski svet delovne organizacije, ki ima 17 delegatov. Novoizvoljeni delavski svet je že imel svojo prvo sejo, na kateri je imenoval individualni poslovodni organ vršilca dolžnosti direktorja delovne organizacije.

Pred tem pa so že zasedali delavski sveti TOZD, ki so na svojih sejah imenovali vršilca dolžnosti direktorja TOZD.

S tem je končan postopek konstituiranja TOZD in delovne organizacije Agrokombinata Maribor.

Agrokombinat Maribor pa je ob zaključku konstituiranja vložil vse potrebno za registracijo pri Okrožnem gospodarskem sodišču v Mariboru.

Registracija pa zaradi dopustov še ni izvršena, lahko pa pričakujemo, da bo v prvi polovici meseca avgusta.

Priznanje Katici Kašman

V PONEDELJEK 27. JUNIJA 1977 OB DNEVU SAMOUPRAVLJALCEV, JE PREDSEDNIK SLOVENSКИH SINDIKATOV JANEZ BARBORIČ PODELIL REPUBLIŠKA PRIZNANJA DESETIM ZASLUŽNIM DELAVCEM IZ CELOTNE SLOVENIJE, MED DRUGIM TUDI KATICI KAŠMAN IZ TOZD FARME PRAŠIČEV KMETIJSKEGA KOMBINATA PTUJ.

OB TAKO POMEMBNEM PRIZNANJU SMO ZAPROSILI KATICO KAŠMAN ZA RAZGOVOR:

● Kaj vam pomeni priznanje, ki vam ga je podelila zveza sindikatov Slovenije za uspešna prizadevanja pri uresničevanju samoupravljanja?

KATICA KAŠMAN: »Priznanje mi pomeni veliko, ne samo za dosedanje delo na področju samoupravljanja, temveč je to tudi spodbuda za še večje poglobljanje v bodoče delo. To priznanje pa hkrati pomeni tudi priznanje kolektivu Kmetijskega kombinata Ptuj, predvsem za področje samoupravljanja, za katero pa menim, da je v naši delovni organizaciji dobro organizirano. Bistveni namen priznanj, ki jih podeljuje zveza sindikatov SR Slovenije je v tem, da bi se delavci čim bolj aktivneje vključevali v samoupravo, predvsem pa mladi delavci, ki so v začetku verjetno manj aktivni.«

● Kakšno je bilo vaše dosedanje družbenopolitično delo?

KATICA KAŠMAN: »Kot kmečki otrok sem se po končani osnovni šoli zaposlila kot vajenka v ptujski pletarni in pozneje delala kot kvalificirana delavka.

V to obdobje pa sodi tudi izredno razgibano delo v mladinski organizaciji, saj sem bila takrat sekretarka te organizacije, v pletarni in članica občinskega komiteja LMS.

Kasneje sem se odločila za šolanje na kmetijski šoli v Rakičanu. Po končani soli sem se zaposlila v Kmetijskem kombinatu Ptuj, kjer sem delala do leta 1963, ko sem bila izvoljena za poslanko v republiško skupščino in kjer sem poklicno opravljala dolžnost podpredsednice odbora za kmetijstvo. Po poteku mandata sem se vrnila v Kmetijski kombinat Ptuj in to v sedanjo TOZD Farma prašičev, kjer delam še sedaj kot operativni vodja proizvodne enote centra za reprodukcijo.

Danes opravljam še vrsto družbenopolitičnih funkcij, saj sem predsednica delavskega sveta TOZD, sekretarka osnovne organizacije ZKS v temeljni organizaciji, članica konference ZKS v kombinatu, delujem pa tudi v občinski konferenci ZKS Ptuj. Razen naštetih funkcij delujem tudi v odboru za družbeni standard, v štabu civilne zaščite, v Stanovanjski skupnosti ter opravljam še vrsto drugih funkcij, ki pa jih bi bilo sedaj vse težko naštetiti.«

● Ali smo po vašem mnenju na področju samoupravljanja dovolj naredili in kaj bi bilo še potrebno?

KATICA KAŠMAN: »Ugotavljam, da smo na področju samoupravljanja naredili mnogo, saj je napredek tudi viden. Možnosti pri odločanju so velike, čeprav se delavci mnogokrat tega ne zave-

damo in to tudi večkrat ne znajo izkoristiti. Vidim, da stvari ne gredo tako lahko, zato si želim, da bi se čim več ljudi vključilo v samoupravo.«

● Kako poteka uresničevanje zakona o združenem delu v naši delovni organizaciji?

KATICA KAŠMAN: »Zakon o združenem delu je prinesel precej sprememb, ki jih bomo morali vnesti v naše delo, zato nas na tem področju čaka še precej dela. V naši delovni organizaciji smo že začeli uresničevati določila zakona o združenem delu, s tem, da smo začeli z dopolnjevanjem samoupravnih aktov in z uresničevanjem določil zakona v samem delu.

V okviru TOZD Farma prašičev je bila imenovana komisija, ki je zadolžena za spremljanje zakona o združenem delu in za usklajitev samoupravnih aktov v zakonom. Nekaj določil zakona smo že pred tem skušali vključiti v delo, predvsem pa povezavo v proizvodnji in z uvajanjem dohodkovnih odnosov.«

Že iz razgovora s Katico Kašman in iz utemeljitve, ki jo je dala zveza sindikatov Slovenije

je razvidno, da se je Katica Kašman ob svojem proizvodnem delu v Kmetijskem kombinatu Ptuj in še posebej v svoji temeljni organizaciji združenega dela posvetila predvsem utrjevanju in razvijanju samoupravnih odnosov, pri tem pa se je nenehno zavzemala za uveljavitev delavcev kot nosilcev odločitev o pogojih in rezultatih dela. Zgledno delo v proizvodnji, smisel za oblikovanje skupnih stališč ter prizadevanje za vključevanje sodelavcev v reševanje temeljnih vprašanj proizvodnje in gospodarjenja ter oblikovanje delovnih in življenjskih pogojev kmetijskih delavcev so tiste osnove, iz katerih izhajajo uspehi njenega dela.

Ob tako pomembnem priznanju Katici Kašman v imenu celotnega kolektiva iskreno čestitamo in ji želimo še pri nadaljnjem delu veliko uspehov.

M. P.

nost zborov in vsebino sklepov, ki so bili na zborih sprejeti.

Poleg rednih opravil, kot je pisanje zapisnikov in izdelava sklepov, pa Zinka na svojem delovnem mestu opravlja vrsto tekočih del, kot je prepisovanje ter pisanje dopisov in odgovorov na posamezne vloge.

Hkrati z deli referenta za samoupravljanje opravlja tudi tajniška opravila glavnemu direktorju in vodji delovne skupnosti skupnih služb.

Glede na novo zakonodajo in izvajanje zakona o združenem delu je Zinka v zadnjem času sodelovala pri pripravi in prepisovanju dopoljenih samoupravnih aktov, ki so bili potrebni za registracijo TOZD in delovne organizacije Agrokombinata Maribor. Prav tako je sodelovala pri izvedbi referendumov, pri volitvah delavskih svetov TOZD in delovne organizacije.

Že iz naštetih opravil vidimo, da je delo referenta za samoupravljanje izredno razgibano, zlasti pa v času konstituiranja TOZD in delovne organizacije Agrokombinat Maribor.

Kako ji gre pisanje zapisnikov od rok, nas je zanimalo? Zinka je povedala, da se je na pisanje zapisnikov navadila in ji to delo ne predstavlja večjih težav.

Sejo ne spremlja z magnetofonom, temveč piše zapiske, saj je pisanje zapisnika iz zapiskov po njenem mnenju lažje in s tem izgubi manj časa. Zapisnike oblikuje sproti, saj število sej ni pretirano tako, da ji za izdelavo zapisnika med sejami ostane dovolj časa.

O vsebini sprejetih sklepov pa mora Zinka informirati celotni kolektiv, posameznike in službe, ki so zadolžene za izvršitev nekega sklepa. O izvršitvi sklepa pa je potrebno poročati na prihodnji seji samoupravnega organa.

Poleg obsežnega dela na delovnem mestu, pa je Zinka tudi družbenopolitično angažirana, saj je bila v letošnjem

(Nadaljevanje na 14. strani)

OBISK NA DELOVNEM MESTU:

Referent za samoupravljanje Zinka Berlič

Zinko Berlič, referentko za samoupravljanje v Agrokombinatu Maribor verjetno skoraj vsi poznamo. V naši poti smo o njej že pisali, ko smo predstavljali redne sodelavce Naše poti. Zinka v Naši poti s svojimi prispevki o delu samoupravnih organov Agrokombinata Maribor sodeluje že od začetka izhajanja Naše poti. Po izločitvi Kmetijske zadruge Maribor, pa je bila imenovana tudi za člana uredniškega odbora, zato je prav, da o njej napišemo kaj več.

Zinka Berlič

Zinka je v Agrokombinatu Maribor, v skupnih službah zaposlena od leta 1973, pred tem pa se je kot kmetijski tehnik najprej zaposlila v proizvodnji, nekaj časa je bila zaposlena v računovodstvu podjetja, pred sedanjim delovnim mestom pa kot vodja vložišča.

Glavna naloga oziroma opravilo referenta za samoupravljanje je pisanje zapisnikov na sejah samoupravnih organov, predvsem na sejah delavskega sveta in raznih komisij delovne organizacije. Hkrati s pisanjem zapisnikov je zadolžena za formulacijo sklepov samoupravnih organov, zbira zapisnike z zborov delavcev in ugotavlja sklepč-

KADROVSKE SPREMEMBE

»KOŠAKI« TMI MARIBOR

PRISLI V JUNIJU 1977:

Marija Šnajcer, Marjan Romič, Franc Senekovič, Viktor Gert, Zofija Vuk, Vlado Kren, Zlatko Rošker, Roman Podgornik, Marjana Perš, Jože Vajnhandl, Ernest Leskovar, Elizabeta Šuberger, Jožef Be-

rič, Dragica Vrbek in Franc Čuček.

ODSLI V JUNIJU 1977:

Alojz Žnuderl, Irena Kokot, Jasna Kronaveter, Anton Rojht, Bogdana Žula in Ela Ljubec.

AGROKOMBINAT LENART

PRISLI MAJU 1977:

TOZD Gostin. in trgovina
LENART: Martin Donko

ODSLI V MAJU 1977:

TOZD GOSTINSTVO IN TRGOVINA LENART: Angela Denša

TOZD POLJEDELSTVO ŽIVINOREJA LENART: Jožef Lorber, Jože Spindler in Ivan Rola

TOZD SADJARSTVO SELCE: Stefan Domiter in Jožef Belna

TOZD TRANSPORTSERVIS LENART: Ivan Kos

OBRAZ KOOPERACIJA KMETIJSTVO LENART: Marija Praviček

DS SKUPNIH SLUŽB: Danijel Šprah.

PRISLI V JUNIJU 1977:

TOZD POLJEDELSTVO ŽIVINOREJA LENART: Stanko Murko, Alojz Kocbek, Stanko Breznik in Ivan Rola

TOZD GOSTINSTVO IN TRGOVINA LENART: Vera Markez

OBRAZ KOOPERACIJA — KMETIJSTVO LENART: Franc Vogrin

ODSLI V JUNIJU 1977:

TOZD POLJEDELSTVO — ŽIVINOREJA LENART: Alojz Sabler, Anton Polič in Alojzija Mlinarič

TOZD TRANSPORTSERVIS LENART: Ivan Klobasa

OBRAZ KOOPERACIJA — KMETIJSTVO LENART: Zvonko Titan.

KMETIJSKI KOMBINAT PTUJ

TOZD TEHNOSERVIS

1. Albin Mihelič
2. Jože Marušek
3. Vesna Čeh

TOZD PTUJSKE TOPLICE

1. Martina Golob
2. Olga Čuš
3. Stanislav Ranfl

OBISK NA DELOVNEM MESTU

(Nadaljevanje s 13. strani)

letu izvoljena za predsednika konference osnovnih organizacij sindikata Agrokombinata Maribor.

Z ozirom na reorganizacijo TOZD Kmetijstvo v Agrokombinatu Maribor je bila izvedena tudi reorganizacija sindikata in so bile formirane konference sindikata v TOZD Sadjarstvo in TOZD Poljedelstvo — živinoreja in s tem se je del opravil prenesel na predsednike konference sindikata v TOZD.

O aktivnosti sindikata v Agrokombinatu Maribor je Zinka dejala, da je konferenca v zadnjem času posvetila vso pozornost evidentiranju in kandidiranju delegatov v samoupravne organe TOZD in delovne organizacije, bila sklicatelj vinogradniškega posveta (na pobudo republiškega sindikata) o nagrajevanju v vinogradništvu po zakonu o združenem delu, bila pobudnik akcije, v kateri so delavci Agrokombinata Maribor na-

menili del regresa za dopuste za ureditev počitniških zmogljivosti. Konferenca osnovnih organizacij sindikata Agrokombinata Maribor pa se je množično vključila tudi v razprave o sprejemanju samoupravnih sporazumov družbenih dejavnosti o temeljih plana.

Iz navedenega vidimo, da je bilo delo konference osnovnih organizacij sindikata v letošnjem letu aktivno, vendar likrat s tem ne smemo zanemariti aktivnosti predsednika konference sindikata Zinke Berlič, ki ji je poleg obsežnega dela na delovnem mestu uspelo spodbuditi aktivnost konference osnovnih organizacij sindikata v Agrokombinatu Maribor.

Ob koncu nam je Zinka dejala, da pričakuje, da se bo z dokončnim organiziranjem TOZD in delovne organizacije njen delokrog zmanjšal in s tem se bo del opravil prenesel tudi na druge v TOZD.

M. P.

4. Silva Golob
5. Slava Vaupotič
6. Janko Grabar
7. Zdenko Slana
8. Milan Lašič
9. Mirko Gojič
10. Branko Štumberger
11. Zdenka Bjegović
12. Milena Vidovič
13. Nada Dimič

TOZD Gostin. »BREG«

1. Jožefa Sijanec

TOZD Tov. močnih krmil

1. Milan Smiljan

TOZD KMETIJSTVO DE PODLEHNIK

1. Branko Hvalec
2. Marjan Serdinšek
3. Branko Duh

DE »OSOJNIK«

DE TRNOVSKA VAS

1. Jože Klinc

ODSLI V MAJU 1977:

TOZD KLETARSTVO »SLOV. GORICE«

1. Veronika Trafela
2. Terezija Štiglic
3. Ivana Knez

TOZD MLEKARNA

1. Marica Skurjeni
- TOZD Mizarstvo in žaga
1. Franc Irgl

TOZD TEHNOSERVIS

1. Vlado Hanzel
2. Albin Podhostnik
3. Vlado Babosek

TOZD GOSTINSTVO »HALOŠKI BISER«

1. Zdenka Emeršič

TOZD KMETIJSTVO DE PODLEHNIK

1. Avgust Hlupič
2. Janko Šeruga

DE »OSOJNIK«

1. Konrad Preložnik
- DE DORNAVA
1. Konrad Ferčič

DE PRAGERSKO

1. Terezija Dečman

AGROKOMBINAT MARIBOR

PRISLI V JUNIJU 1977:

TOZD POLJEDELSTVO — ŽIVINOREJA: Ivan Dukarič

TOZD SADJARSTVO — VINOGRANIŠTVO: Maksimiljan Dajčman (iz JLA)

TOZD STROJNA POSTAJA: Stanko Furjan, Josip Hrenič, Gabrijel Smiljan, Tomo Smiljan, Mihael Smiljan.

ODSLI V JUNIJU 1977:

TOZD POLJEDELSTVO ŽIVINOREJA: Zofija Vuk in Anton Duh

DSSS: Tone Krajnc, Jaro mir Jerábek (v JLA)

TOZD RIBE: Jože Breznik, Miran Pšeničnik

TOZD SADJARSTVO — VINOGRADNIŠTVO: Marija Tovornik (družinska upokojitev) Stanoje Jondič (JLA) Mirko Petrinjak (JLA), Zofka Ornik, Mira Pavalec, Jože Hernet (invalidsko upokojen), Stanko Krajnc (invalidsko upokojen), Branko Železinger, Janez Repnik, Hinko Škerget, Kosta Nešič, Majda Kompan.

SESTAL SE JE ODBOR SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE KMETIJSKEGA KOMBINATA PTUJ

Dne 6. maja 1977 je bila četrta seja odbora samoupravne delavske kontrole pri Kmetijskem kombinatu Ptuj.

Jože Štrafela, vodja interne kontrole pri Kmetijskem kombinatu Ptuj je podal poročilo o delu službe interne kontrole v prvem četrtletju letošnjega leta in navedel nekatere ugotovitve in pomanjkljivosti, ki so se pojavile v posameznih TOZD. Ugotovljeno je bilo, da je potrebno formirati skupno komisijo, ki bi skrbela, da se ugotovijo odgovorne osebe v posameznem postopku.

Pregled rezultatov poslovanja Kmetijskega kombinata Ptuj v prvem četrtletju je podala Marija Magdalenc.

V analizi in stanju kadrovske politike in štipendiranja je bilo ugotovljeno, da je v posameznih TOZD Kmetijskega kombinata Ptuj zaposlenih še veliko delavcev, ki nimajo primerne kvalifikacije, za kar pa bo potrebno poskrbeti, predvsem z študijem ob delu. V TOZD pa bodo morali izvesti prekvalifikacijo delavcev iz

nekvalificiranih v polkvalificirane, saj so za to dane vse možnosti.

Silva Gorjupova je podala pregled letnih dopustov počitniških domov in sklada skupne porabe tistega dela, ki se koristi v te namene.

Iz razprave je bilo ugotovljeno, da je v Kmetijskem kombinatu Ptuj še vedno veliko delavcev, predvsem z nižjimi osebnimi dohodki, ki ne koristijo dopustov v kombinativih počitniških zmogljivostih. Za takšne delavce se predvideva krajši oddih (2 do 5 dni).

Prav tako so člani odbora predlagali, da se takšni skupinski dopusti predvidijo in finančno podprejo iz sklada skupne porabe.

Informacijo stanja elementarnih nesreč v letu 1977 je podal Milan Starkl.

Jurij Štalcer, pa je prisotne članke seznanil z izvajanjem sanacijskega programa v TOZD Petovja in opozoril na to, da je treba spremeniti način proizvodnje in prodaje ter uvesti ukrepe.

Pred sprejemom republiškega zakona o delovnih razmerjih

Sedanji zakon o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu (sprejet je bil leta 1973) bo veljal do konca tega leta, saj ga z 31. decembrom že razveljavlja zakon o združenem delu.

Republiški zakon o delovnih razmerjih bi naj uredil tako medsebojna delovna razmerja delavcev v združenem delu kot tudi delovna razmerja delavcev, zaposlenih pri delovnih ljudeh, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim delom s sredstvi, ki so lastnina občanov ter pri civilnopravnih in fizičnih osebah.

Republiški zakon bo v skladu z določbami zakona o združenem delu urejal pravice, dolžnosti in odgovornosti delavcev v vseh oblikah združenega dela ter postopke za njihovo uresničevanje; v posebnem delu pa delovna razmerja med delavci zaposlenimi pri delovnih ljudeh, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim delom s sredstvi v lasti občanov ter civilno pravnih in fizičnih osebah.

Temeljne značilnosti zakona bi naj bile:

— da se z enim zakonom kompleksno uredijo pravice, dolžnosti in odgovornosti delavcev v organizacijah združenega dela in drugih oblikah združevanja dela in sredstev;

— določbe tega zakona bi naj bile hkrati z določbami ustave in zakona o združenem delu osnova za sprejemanje in razlago družbenih dogovorov, samoupravnih sporazumov in drugih samoupravnih splošnih aktov, s katerimi delavci urejajo delovna razmerja;

— da naj zakon prevzema določbe zakona o združenem delu, če je to potrebno zaradi jasnosti in medsebojne povezanosti določb.

V Sloveniji je pripravljalo delo za novi zakon tako daleč, da so 6. julija delegati zbora združenega dela in družbenopolitičnega zbora slovenske skupščine obravnavali predlog za izdajo republiškega zakona o delovnih razmerjih, hkrati pa že njegov osnutek.

SPREMEMBE V NOVIH ZAKONU

Že v naslovu je sprememba, saj gre za osnutek zakona o delovnih razmerjih.

V temeljnih določbah je pojedano, kaj se šteje za delovno razmerje, kako se sklene in kakšne so pravice in dolžnosti ter odgovornosti delavcev pri urejanju medsebojnih delovnih razmerij v TOZD, pogodbenih organizacijah združenega dela, zadrugah, bankah, delovnih skupnostih skupnih služb, samoupravnih interesnih skupnostih, njihovih združenjih in zvezah, pri zasebnih delodajalcih, družbenih organizacijah in društvi.

Drugi del osnutka obravnava delovna razmerja delavcev v združenem delu, pravice obveznosti in odgovornosti, ki

iz delovnega razmerja izvirajo, kaj mora vsebovati sporazum o združevanju delavcev v TOZD, delitev osebnih dohodkov, kateri organ odloča o uresnitvi posameznih pravic, dolžnosti in obveznosti iz delovnega razmerja, delovni čas, nadure, odmori, počitke in dopuste, pripravništvo, varstvo pri delu, disciplinsko in odškodninsko odgovornost, prenehanje delovnega razmerja in še vrsto drugih določil s tega področja.

Zakon bo urejal medsebojna delovna razmerja delavcev v združenem delu in to: sklenitev delovnega razmerja po postopku in na način, ki ga določi samoupravni splošni akt o delovnih razmerjih. Delavec naj izpolnjuje splošne in posebne zahteve glede strokovne izobrazbe oziroma z delom pridobljene delovne zmožnosti, določene v samoupravnem splošnem aktu.

Zakon predvideva namesto sistemizacije razvid (katalog) del in nalog z opisom njihove vsebine, zahtevane strokovne usposobljenosti in delovnih zmožnosti, posebnih delovnih razmer in vrste odgovornosti.

Osnutek zakona obravnava tudi nadure. Ena izmed variant omejuje število nadur na največ 4 ure dnevno in največ 12 ur tedensko.

Po zakonu bi naj pripravnik sklenili delovno razmerje praviloma za nedoločen čas, v primeru, ko si želi pripravnik pridobiti v temeljni organizaciji samo potrebne izkušnje za samostojno opravljanje svojega poklica in podobno.

Glede določb nagrajevanja po delu pa je v osnutku zapisano, da je prispevek delavca k delu in nagrajevanje tega prispevka odvisno od količine in kakovosti njegovega dela. Pri tem pa je treba upoštevati zlasti obseg in zahtevnost de-

la, uspešnost pri uporabi delovnih sredstev, pri delu dosežene prihranke, izrabo delovnega časa, odgovornost pri delu in razmere, v katerih delavec dela.

Kot zanimivost osnutka zakona sodi tudi določilo, ki pravi, kaj se zgodi, če delavci v posebnem samoupravnem splošnem aktu ne določijo in razčlenijo meril in osnov za delitev osebnih dohodkov, če SDK, ki sprejme akt ugotovi, da meril in osnov za nagrajevanje po delu ni, mora skrbeti, da bodo ti delavci prejemali le z zakonom zagotovljene osebne dohodke, ki naj bi po tem osnutku znašali 55 odstotkov poprečnih osebnih dohodkov delavcev v Sloveniji v predhodnem letu. To pa

pomeni, da verjetno v Sloveniji ne bo TOZD, kjer ne bi imeli meril za nagrajevanje po delu.

UPOKOJITEV PO ZAKONU

Precej razprav je tudi v zvezi z upokojitvijo po zakonu. V zakonu je določeno, da preneha delovno razmerje delavcev, ki so izpolnili pogoje za osebno upokožitev, razen izjem, ki bi jih naj določili s posebnim zakonom ali družbenim dogovorom.

Glede varstva pravic pa je rečeno, da naj zakon določi, da se pred organi v temeljni organizaciji smiselno uporablja postopek pred sodišči združenega dela, če samoupravni splošni akt sam ne uredi ustreznega postopka.

NOVI PREDPISI

Kdo sme voziti traktor

Marsikdo je namreč mnenja, da so predpisi, ki določajo pravice do vožnje s traktorjem močno in neupravičeno prizadeli nekatere traktoriste, ki so imeli vozniško dovoljenje »F« kategorije. Zgodilo se je namreč, da je bil mlad kmet v mladinski delovni brigadi in po napornem delu obiskoval tečaj za traktoriste. Kasneje je vožnjo s traktorjem nadaljeval in jo opravlja še sedaj. Z novimi predpisi pa je kljub dolgoletni praksi izgubil pravico do vožnje s traktorjem.

Kot je znano, je zakon o temeljnih varnosti cestnega prometa ukinil »F« kategorijo in to zadevo prepustil republikam. Naš republiški prometni zakon pa je zadevo uredil tako, da je predvidel traktorje za opravljanje kmetijskih del in traktorje, ki so lahko registrirani kot druga motorna vozila. Medtem ko sme kmetijski traktor voziti, kdor ima vozniško dovoljenje za vožnjo kmetijskih traktorjev ali ima veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil B, C ali D kategorije, smejo traktorje, ki so registrirani kot druga motorna vozila, voziti

le vozniki motornih vozil ustreznih kategorij.

Republiški prometni zakon, ki je trenutno v veljavi, je pravico do vožnje s traktorjem, evdidentiranje kmetijskih traktorjev in druge zadeve s tega področja uredil dokaj primerno. Upošteval je trenutne razmere v kmetijstvu, gradbeništvu, gozdarstvu in podobno. Na podlagi določil novega republiškega prometnega zakona se urejajo mnoge stvari, ki jih doslej še ni bilo moč urediti. Seveda pa še tako dober predpis nekaterih zadev ne more urediti v zadovoljstvo vseh ljudi. Tako je pripomba vseh tistih, ki so izpiti »F« kategorije opravili na mladinski delovni akciji, povsem upravičena. Znano nam je, da so o problemu obveščeni odgovorni v republiškem sekretariatu za notranje zadeve in prepričani smo, da bodo tudi te zadeve uredili na primeren način. Po predlogu nekaterih strokovnjakov bi lahko vsem tem prizadetim izdali vozniško dovoljenje »C« kategorije, z omejitvijo; da velja samo za vožnjo traktorjev.

R. R.

DELAVCI SE ZDRAVIJO V SVOJI AMBULANTI

ŽE LETA 1974, KO SO BILE OPRAVLJENE ANALIZE IN RAZISKAVE O ZDRAVSTVENEM STANJU DELAVCEV KOMBINATA SO SAMOUPRAVNI ORGANI KMETIJSKEGA KOMBINATA PTUJ SPREJELI SKLEP O UVEDBI LASTNE ZDRAVSTVENE SLUŽBE ZA POTREBE DELAVCEV KOMBINATA. V TA NAMEN JE BILA SKLENJENA POGODBA Z ZDRUŽENIM ZDRAVSTVENIM DOMOM PTUJ, KOMBINAT PA JE DODELIL ZDRAVSTVENEMU DOMU DRUŽINSKO STANOVANJE, DA BI SI ZAGOTOVIL ZDRAVNIKA.

Zdravnik, ki je bil določen za kombinat, se je redno zaposlil po opravljenem stažu šele decembra 1976, tako da so delavci kombinata dobili zdravstveno službo s 1. januarjem v svoji ambulanti. Žal, zaradi prostorske stiske koristimo v novem zdravstvenem domu prostore, ki so namenjeni za zdravstveno službo borcev NOV, zato zdravnik dela lahko dnevno le omejen čas in do 12. ure, drugače pa odhaja v ambulanto Podlehnik, kjer se zdravi največje število naših kmetijskih delavcev in njihovih družinskih članov. Delavci ki imajo na razpolago zunanje ambulante, to je v Zavrču, Cirkulnah, Majšperku, iščejo lahko zdravniško pomoč pri lečečem zdravniku v teh ambulantah, stalez pa jim odobrava zdravnik kombinata. Preventivnih

pregledov delavcev, ki bi bili nujni, kajti le na ta način bi lahko pravočasno odkrivali bolezni, prav tako pa tudi sistematskih pregledov delavcev, pod takšnimi pogoji ni mogoče opravljati. Zato bo nujno potrebno urediti lastne ambulante prostore in na ta način našemu delavcu omogočiti dobro zdravstveno zaščito. Upamo, da bo predlog, katerega je sprejela sindikalna konferenca kombinata v maju 1977 med delavci osvojen, tako da bomo poskušali v najkrajšem času zagotoviti prostore za potrebe zdravstvene službe kombinata.

KAJ MISLIJO O ZDRAVSTVENI SLUŽBI NASI DELAVCI IN KAKO SO Z NJO ZADOVOLJNI?

MINKA KIRBIŠ: »SISTEMATIČNI PREGLEDI DELAVCEV, KI DELAJO V ŽIVILSKI STROKI, NISO LE FORMALNOST!«

Minka KIRBIŠ, izmenska kuharica v gostinskem obratu »Beli križ« TOZD Gostinstvo »Haloški biser« v Ptuj:

»Pri Belem križu delam že 15 let, vedno v kuhinji. V rami sem začutila bolečine. Dr. Mudnič me je sprejel, me vprašal vse o počutju in boleznih in me napotil k specialistu v Maribor. Mislila sem, da bom tam naletela na Ptujčana dr. Senčarja, pa je bil v ordinaciji drugi zdravnik. Njegovega imena se ne spominim. Predpisal mi je injekcije doma in doma tudi počivanje.

Do tega mi ni pomagalo nikakšno poznanstvo.

Pri injekcijah ni bilo potrebno čakati. Dobivala sem jih redno doma, ko sem bila v staležu. Po 2 mesecih sem se vrnila na delo. To je bil v mojem življenju najdaljši čas bolniškega staleža. Ob manjših težavah niti nisem izostajala z dela. Tudi v moji družini — mož in dva otroka — malokdaj potrebujejo zdravniško pomoč. Sin je v JLA in zdrav.

Naši letni sistematični pregledi trajajo po 2 dni. Polletni pregledi so krajši. Zdi se nam, da je za en pregled veliko časa, vendar ti sistematski pregledi niso formalnosti, saj morajo ugotoviti, kdo v prehrani dela zdrav in kdo mora na zdravljenje. Pri »Haloškem biseru« nas je skoraj 300 zaposlenih. Sistematski pregledi tudi precej stanejo — finančno in časovno.

Mislím, da imajo tudi zdravstveni delavci delovne normative za svoje delo in da ne gre pri sistematskih pregledih samo za njihovo število, temveč gledajo predvsem za kvaliteto, ki pa zahteva svoj čas in trud, ta pa vsak po svoje oenjujemo. Tudi nam gostinskim delavcem ni prav, če kdo podcenjuje naše delo z gosti.«

FRANC PERNEK: »NAŠA ZDRAVSTVENA SLUŽBA JE USPEŠNA!«

Franc PERNEK, traktorist Delovne enote OSOJNIK TOZD Kmetijstvo Kmetijskega kombinata Ptuj:

»Od 24 let zaposlitve delam že 22 let na traktorju Fiat Goseničar 445 pri vseh delih v vinogradih in v sadovnjakih: orjem, mulčim, rotaviram, mnogo škropim, rotaspiram, vrtam luknje za nove sadike (s fergusonom) in prevažam sadje. Delam skratka spomladi, poleti, v jeseni in pozimi v lepem, pa tudi v nestalnem vremenu.

Moj najdaljši čas bolezni je bil 1957. leta in sicer tri tedne, ko sem se zdravil zaradi bolečin v hrbtenici, drugič pa sem bil na staležu 20 dni zaradi operacije na očesu po zastrupljenju s herbicidi. Drugih težav nisem imel. Že iz mladosti me je spremljalo zdravje, pa tudi moje starše in brata. Eden dela v Cinkarni v Celju, drugi pa je tapetnik v Mariboru.

Gripo sem imel enkrat, ko se je pojavila in potem ne več.

Zdravje si varujem s primernim oblačenjem in obutvijo za delo. Delovne nezgode še nisem imel. Žeje ne gasim

na delovnem mestu z alkoholnimi pijačami, v prostem času pa te tudi ne preziram.

Za zdravstveno službo nimam osebnih pripomb, ker je bila njena pomoč ob mojih boleznih obakrat uspešna. Ko slišim kritiko drugih o njej, moram pristaviti, da tudi jaz pomagam zdravstveni službi in Delovni enoti Osojnik s svojim zdravjem.«

IVANKA KAJTAZOVIČ: »PRI ZDRAVJU VELIKO POMENIJO REDNI SISTEMATIČNI PREGLEDI!«

Ivanka KAJTAZOVIČ, natakarica — vodja izmene Breg na Zadružnem trgu v Ptuj:

»Tukaj delam od 1949. leta, vedno v istem poklicu. Ko sem si 1974. leta poškodovala nogo ob padcu s kolesom, sem bila v bolniškem staležu več kot mesec dni. Ob sprejetju na zdravljenje v kirurgičnem oddelku me je sprejel primarij dr. Drago Praunseis in je storil vse, da sem po 4 tednih ostala brez mavca in sem začela zopet hoditi.

Drugače nisem bila dosti bolana in tudi nisem dosti obiskovala Zdravstvenega doma, razen takrat, ko smo imeli gostinski delavci redne

preglede. Če sem kdaj morala k zdravniku, sem našla v čakalnici že več čakajočih. Tudi jaz sem počakala. Vsi smo prišli na vrsto. Zgodi se res, da je kdaj kdo dosegel zdravnika brez rednega čakanja, ni pa to vedno vzrok, da mora kdo nekoliko počakati. Posebnih kritik na škodo zdravstvene službe nisem slišala.

Zdaj ima Kmetijski kombinat Ptuj v Zdravstvenem domu Ptuj svojega zdravnika dr. Mudniča, ki se rad pomeni z bolniki, če je potrebno pošlje bolnika v stalež, po zdravlilo ali pa v bolnišnico. Ustvaril si je zaupanje in slišim, da ga tudi mnogi hvalijo.

Tudi moje sodelavke niso bolne in vedno delajo. Če gre za prehodni glavobol ali prehlad ne izostanejo z dela.

Težko je komu priporočiti, kako si naj čuva zdravje. Nekdo po svoje prenaša bolezen, drugi si pomaga z boleznijo, da si kaj uredi in ga sodelavci poznajo, da ni rad zares bolan. Za marsikogar je zdravje toliko kot v družini najljubši otrok. Zato ga tudi varuje, res bolan pa upošteva zdravnikov nasvet.

Nam gostincem očitno pomagajo ohraniti zdravje tudi periodični zdravniški pregledi, zaradi dela s prehrano. Naše zdravje mora jamčiti, da prehrane ne ogroža kakšna zahrbtna bolezen.«

Izvajanje določil na področju varstva pri delu

ZAKON O ZDRUŽENEM DELU OPREDELJUJE TEMELJNA NACELA USTAVE SFRJ IN TEMELJI NA SKLEPIH X. KONGRESA ZKJ. ZAKON UREJA VPRAŠAJA DRUŽBENOEKONOMSKIH ODNOSOV DELAVCA V ZDRUŽENEM DELU, SA-MOUPRAVNO ORGANIZIRANJE ZDRUŽENEGA DELA IN URESNICEVANJE SAMOUPRAVLJANJA DELAVCEV V ZDRUŽENEM DELU. V OKVIRU TEH VPRAŠANJ IN ODNOSOV ZAKON POSEGA TUDI NA PODROČJA VARSTVA PRI DELU.

DOLOČILA ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU SE NA PODROČJU VARSTVA PRI DELU OPRAVLJAJO SKUPNO Z ZAKONOM O VARSTVU PRI DELU. ZATO JE POTREBNO POZNAVANJE DOLOČB OBEH ZAKONOV, POSEBNO PA TISTIH DOLOČB ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU, KI DOLOČAJO PRAVICE, OBVEZNOSTI IN ODGOVORNOSTI DELAVCEV IN NJIHOVIH ORGANIZACIJ, ZDRUŽENEGA DELA DO VARSTVA PRI DELU.

PRAVICA DO VARSTVA PRI DELU

Pravica do varstva pri delu je delavčeva neodtujljiva ustavna pravica, ki izhaja iz dela in po delu. To ustavno pravico zakon v združenem delu konkretizira tako:

— da imajo delavci v temeljni organizaciji pravico in dolžnost, da ustvarijo takšne delovne pogoje in takšne varstvene ukrepe pri delu, s čemer so zagotovljeni njihova telesna integriteta, zdravje in osebna varnost pri delu. Spoštovati morajo tudi predpisane varstvene ukrepe in normative. Zagotoviti si mo-

rajo varstvo pred drugimi nevarnostmi in škodljivimi vplivi na njihovo zdravstveno in delovno zmožnost.

V primeru, da niso bili storjeni predpisani varstveni ukrepi in normativi, delavcu pa grozi neposredna nevarnost za njegovo življenje, ima tudi pravico odkloniti delo.

Takšna neposredna nevarnost se mora takoj odstraniti. Med tem časom pa se delavca lahko razporedi na delo oziroma se mu poverijo naloge, ki ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi in delovnim zmožnostim.

OBVEZNOSTI IN ODGOVORNOSTI V ZVEZI Z VARSTVOM PRI DELU

Obveznosti delavca v zvezi z varstvom pri delu so v zakonu postavljene načelno, konkretno pa so te obveznosti določene v zakonu o varstvu pri delu. Povsem drugače pa je glede odgovornosti. Na tem področju je zakon zelo konkreten. Po zakonu o združenem delu se kot hujše kršitve delovnih obveznosti tudi s področja varstva pri delu štejejo:

1. neizpolnjevanje ali nevestno, nepravočasno in malomarno izpolnjevanje delovnih in drugih obveznosti;

2. dajanje nepravilnih podatkov, ki lahko vplivajo na odločanje ali spraviijo v zmožnost delavca glede uveljavljanja njegovih pravic;

3. kršitev določb o zavarovanju pred požarom ali drugimi elementarnimi nesrečami;

4. opustitev ukrepov ali nezadostno ukrepanje za varstvo delavca pri delu, odklonitev del oziroma nalog ali delovnih nalog, če za to ni upravičenih razlogov;

5. neopravičeno izostajanje z dela ali prihajanje na delo v vinjenem stanju oziroma uživanju alkohola ali drugega narkotičnega sredstva med delom ter povzročanje nereda ali pretepa v temeljni organizaciji;

6. opustitev pošiljanja listin in podatkov na zahtevo pooblaščenih organov ali organizacij ter druge kršitve, ki so določene kot take v samoupravnem splošnem aktu.

Za kršitve delovnih obveznosti in druge kršitve delovne discipline se sme po zakonu izreči delavcu eden od naslednjih ukrepov: opomin, javni opomin, začasna ali stalna razporeditev na drugo delovno mesto ali delovni nalogi, denarno kazen in prenehanje delovnega razmerja.

Denarna kazen je novost. Po veljavnih pravnih predpisih so denarno kazen v obliki mandatne kazni doslej izrekli samo državni nadzorni organi. V prihodnje pa bo denarna kazen mogoča tudi kot disciplinski ukrep za hujše kršitve delovnih obveznosti ali za druge kršitve delovne discipline. Tako se bo smela izreči denarna kazen tudi za opustitev ukrepov ali nezadostno ukrepanje za varstvo delavca pri delu ali kršitve njegovih samoupravnih pravic in pooblastil v zvezi z varstvom pri delu.

Delavcu pa lahko tudi preneha razmerje zaradi varstva pri delu. Do tega pride, če delavec noče delati na delovnem mestu, na katerega je bil razporejen zaradi varnosti pri delu ali če je dal neresnične podatke oziroma zamolčal dejstva, ki so bistvenega pomena za varnost delavca pri delu.

Miro Vamberger

JANEZ LONČARIČ: »ZA OBISK PRI ZDRAVNIKU ME PRISILI LE TEŽJA BOLEZEN!«

Janez LONČARIČ, v TOZD Gozdarstvo zaposlen že 25 let kot delavec v gozdarski proizvodnji, sedaj dela na Plešivcu, doma s Starega gradu:

»Na delo sem prihajal 15 let peš, skupno 12 km. Zdaj se vozim z mopedom na Kopo, kjer podirava s sodelavcem Andrejem Jančičem bukve in delava cepanice.

Naše gozdarsko delo ima svojo opremo in zaščito zaradi strmih, nevarnosti pri podiranju in padanju dreves ter pri spravljanju dreves in ve-

jevja k cesti. Največ nam pomaga pri delu žaga Husquarna, ki nam prihrani poklekanje na hladno in mokro zemljo, kot je bilo to potrebno pri ročni žagi. Ni čudno, če je prišlo potem do trganja po nogah in zaradi oznojenosti tudi po rokah in v prsih. Pri motorni žagi je manj fizičnega napora. Lažje prehlade si doma zdravimo in ne izostajamo z dela. Bil pa sem tudi pri zdravniku v Makolah, kjer se je menjalo v mojem delovnem času že več zdravnikov. Zdravnik Niko Turšič iz Poljčan je v našem okolju najbolj znan kot sposoben in priljubljen zdravnik. Mnogim je že pomagal v boleznih iz težav. Tudi v naši okolici so ljudje, ki so se večkrat zdravili doma in jih prisili na obisk pri zdravniku le težja bolezen.

V naši družini zelo cenimo domača zdravila proti kašlju in prehladu, zato ni navada, da bi zaradi tega izostajal z dela. Pravočasno odhajam z doma na delovno mesto. Ob lačim se glede na vremenske razmere in na nevarnosti pri delu, za kar imamo gozdarske čevlje, hlače, suknjo z gumiranim platnom na rame-nih. Z boni si nabavljamo

hladno malico, ker se topla malica ni obnesla, odžejamo pa se s čajem, alkoholnih pijač pa se izogibamo pri delu, čeprav ima kdo doma v kleti lasten okusen pridelek.«

Sodelavec Andrej Jančič s Starega gradu in revirni vodja zahodnih Haloz Janko Kolar dobro poznata Jožeta Lončariča kot vestnega in resnega delavca. Bila sta navzoča pri razgovoru v gozdu na Kopi. Na nobeno od Lončaričevih besed nista imela pripombe in tudi v upravi ga poznajo kot dobrega in pridnega delavca.

Na poti s Kope se je revirni vodja zadržal še za kratek službeni razgovor pri gozdarskima delavcema na delu pri Julikinem grabnu, in sicer pri Albertu Šketu in Janku Vtiču, ki sta spravljala po strmini bukve k cesti za izdelavo cepanic. Tudi Albert in Janko ne ostajata zaradi boleznih rada doma, zgodi pa se kaj nepričakovanega pri gozdarskem delu in dr. Niko Turšič rad pomaga tudi gozdarskim delavcem, ki ga cenijo enako kot drugi v okolici Poljčan.«

Vsem sodelavcem in sodelavkam v SOZD KPK in njihovim družinskim članom, ki so na letovanju ali na dopustu, želimo prijetno počutje in na svidenje zopet v delovnih organizacijah SOZD KPK!

Uredništvo

Kako letujejo delavci Kmetijskega kombinata Ptuj

ZE DOLGO VEMO, DA JE LETOVANJE ENA IZMED OBLIK POČITKA IN SPROSTITVE, KI JO VSAK DELAVEC POTREBUJE ZA SVOJE DOBRO POČUTJE NA DELOVNEM MESTU IN OBNOVO FIZIČNE ENERGIJE, KI JO MED LETOM VLAGA V DELOVNI PROCES. ZATO JE NUJNO, DA IMAJO VSI DELAVCI MOŽNOST, DA DOPUST PREŽIVIJO IZVEN KRAJA SVOJEGA STALNEGA BIVANJA, TO JE NA MORJU, V HRIBIH ALI KAKO DRUGAČE.

Takšno prepričanje je vse bolj prisotno tudi pri naših delavcih, kar se odraža v zasedenosti počitniških zmogljivosti, ki jih ima kombinat v petih obmorskih krajih, v Varaždinskih toplicah, s skupnim številom 137 ležišč.

Da bi ugotovili, kakšne so dejanske želje in predlogi delavcev za letovanje, smo v anketi, ki smo jo izvajali lani, vključili tudi nekatera vprašanja na to temo.

Ugotovitve so bile naslednje: 30 odstotkov delavcev predlaga,

mo »povsod nekaj«; 18 odstotkov jih želi, da bi jih še dodatno širili ob morju; 12 odstotkov jih meni, da bi morali graditi več počitniških objektov v toplicah; 16 odstotkov delavcev pa je izreklo željo, da bi omogočali letovanje tudi v Ptujskih toplicah, da počitniške zmogljivosti gradi-

V letošnjem letu se je za letovanje prijavilo okrog 170 delavcev z družinami, kar pomeni da delavci vse bolj spoznavajo pomembnost smotrnega korišče-

nja letnega dopusta. Z 10 novozgrajenimi bungalovi v Nerezinah v Malem Lošinjju smo spodbudili še večji interes delavcev za preživljanje počitnic izven kraja bivališča.

Razvili smo tudi uspešno sodelovanje v izmenjavi ležišč s »Košaki« TMI Maribor, ki nam vsakoletno nudi določeno število zmogljivosti v domu komunalcev v Biogradu na morju.

Aktivnega koriščenja dopustov ne moremo obravnavati kot pravičanje časa in denarja in samo kot odločitev, ki je prepuščena posamezniku; nasprotno, dopust je namenjen boljše mu delu in zdravju in mora biti čim boljše izkoriščen. Mislimo, da smo ta namen v naši delovni organizaciji s širitvijo počitniških zmogljivosti vsaj v neki meri dosegli.

KOMENTAR K FOTOREPORTAŽI:

1. Pogled na novozgrajeno naselje, 2. Recepcije, 3. Hišice ob novi ulici, 4. Hišica z ogradjem za senčno streho (Foto: F. Tetičkovič)

POČITNIŠKE HIŠICE
Kmetijskega kombinata PTUJ
v NEREZINAH
na Malem Lošinjju

DELA VSKI SVET AGROKOMBINATA MARIBOR

Na seji delavskega sveta Agrokombinata Maribor, ki je bila 6. junija 1977, so bili sprejeti naslednji sklepi:

— verificira se zapisnik komisije o poteku in izidu glasovanja na referendumu dne 27. maja 1977 o sprejemu:

— samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo;

— statuta delovne organizacije,

— statutov temeljnih organizacij,

— samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih DSSS in TOZD.

Naštetih samoupravnih akti so bili z večino glasov sprejeti v vseh temeljnih organizacijah;

— verificira se zapisnik volilne komisije o izidu volitev v delavski svet Agrokombinata Maribor.

Za člane delavskega sveta so izvoljeni naslednji delegati:

Janez Fluher, Slavko Berlič, Stanko Pajtler, Jože Sekli, Franjo Novak, Mirko Fekonja, Slemenik Jože Maks Rožič, Jože Majerle, Anton Žnidaršič, Slavko Torner, Ivo Bogovič, Maks Onič, Alojz Lovrenčič, Karel Kraner, Marija Renčelj.

Delavski svet je z večino vseh glasov izvolil za:

— predsednika delavskega

sveta — Janeza Fluherja,

— namestnika predsednika — Franca Novaka.

— za vršilca dolžnosti glavnega direktorja Agrokombinata Maribor je imenovan dr. Štefan Bauman, za vršilca dolžnosti namestnika pa v smislu statuta delovne organizacije vodja splošnega sektorja Marjan Simon.

Imenovanje velja do zasedbe delovnih mest po razpisu, vendar največ za 6 mesecev;

— v smislu 35. člena statuta Agrokombinata Maribor je delavski svet imenoval delegate v svoje izvršilne organe in sicer v:

1. Komisijo za gospodarske zadeve

2. Komisijo za nepremičnine

3. Komisijo za medsebojna razmerja

4. Komisijo za delitev dohodka in osebnih dohodkov

5. Komisijo za varstvo delovnih dolžnosti;

— delavski svet je imenoval tudi delegate v odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

Glavnega direktorja in vodjo delovne skupnosti skupnih služb se zadalži, da se obrambni načrt delovne organizacije prilagodi novi zakonodaji ter da aktivira delo odbora za splošni ljudski odpor ter družbeno samozaščito;

— Agrokombinat Maribor bo pri Kreditni banki Maribor vročil iz sredstev sklada skupne porabe — stanovanjski del na poslovanje po poblastilu 30.000 din za dobo 10 let, po 2,5% meri, namensko za kreditiranje začetne faze gradnje individualnih stanovanjskih hiš, članom kolektiva.

Koristnikom so dodeli maksimalno do 70.000 din kredita za dobo 10 let, po 3,5% obrestni meri in ostalimi pogoji, kot so bili določeni doslej pri dodeljevanju stanovanjskih kreditov;

— potrdi se predlog investicij za leto 1977 za temeljno organizacijo Strojna postaja, v skupnem znesku 3.779.186,30 din.

Kreditni se najamejo pod pogoji, ki jih določajo kreditorji;

Do prihodnje seje delavskega sveta je za predlagane investicije potrebno predložiti rentabilitetni izračun;

— načelno se potrdi predlog investicij za leto 1977 za temeljno organizacijo Sadjarstvo-vinogradništvo, v predračunski vrednosti 18.891.674 din.

Do prihodnje seje delavskega sveta je za predlagane investicije potrebno predložiti rentabilitetni izračun;

— načelno se potrdi predlog investicij za leto 1977 za temeljno organizacijo Poljedelstvo-živinoreja, v predračunski vrednosti 4.771.808 din ter naročilo idejnega projekta

za izgradnjo mešalnice ter pilotišča;

— potrdi se investicijski program za odkup 20.1528 hektarjev zemljišč, potrebnih za kompletiranje arondacijskih območij, v predračunski vrednosti 750.630 din.

Viri financiranja:

— KB Maribor

— KB Maribor — KZ SR

— Lastna sredstva

Skupaj:

60 odstotkov	450.378 din
20 odstotkov	150.126 din
20 odstotkov	150.126 din

750.630 din

Kreditni se najamejo za dobo 20 let, po 3 odstotni obrestni meri;

— temeljni organizaciji Sadjarstvo — vinogradništvo se predlaga, da se z ozirom na predvidene rekonstrukcije vinogradov sistemizira ter zasede delovno mesto referenta za vinogradništvo;

— temeljnim organizacijam se predlaga, da se pri nabavi mehanizacije bolj usmerjajo na nabavo domače mehanizacije;

— zborom delavcev temeljnih organizacij in delovne skupnosti skupnih služb se dajo v obravnavo in sklepanje samoupravni sporazumi o temeljnih planov za družbene in druge dejavnosti za obdobje 1976—1980 in za leto 1977. Za podpisnika samoupravnih sporazumov se imenuje glavni direktor dr. Štefan Bauman.

Zinka Berlič

DELA VSKI SVET »KOŠAKOV« TMI MARIBOR

Na seji delavskega sveta »Košakov« TMI Maribor, ki je bila 15. junija 1977, so bili sprejeti naslednji sklepi:

— sprejme se poročilo o poslovanju podjetja od januarja do maja 1977;

— Stane Vizovišek, Novo Crnogorac in Maks Budja so zadolženi, da rešijo organizacijo dela v obratu II, od proizvodnje do odpreme izdelkov;

— potrdi se predračunska vrednost investicije obrata predelave in klavnice v znesku 10.228.800 din;

— s Kreditno banko Maribor se sklene kreditna pogodba za rekonstrukcijo obstoječih obratov po sanacijskem programu, v znesku 5.632.000 din, z odplačilnim rokom 7 let in 8 odstotno obrestno mero;

— dokonča se rekonstrukcija obrata predelave po sanacijskem programu in po novi specifikaciji, razen gradnja zoričnih komor v nadstropju. Zorične komore v nadstropju se opustijo zato, ker so šele sedaj projektanti in izvajalci ugotovili, da bi bilo potrebno porušiti celoten objekt in ga zgraditi na novo. Usposobljo

se le spodnji prostori starih hlevov, za dve zorični komori. Nadzidava po prvotni zamisli v sanacijskem programu ni mogoča, ampak bi bilo potrebno zgraditi celotni objekt od osnove;

— z rekonstrukcijo obrata klavnice, ki je predvidena v sanacijskem programu se počaka do kompleksne rešitve rekonstrukcije klavnice, to pa zato, ker je med tem časom Zvezna veterinarska inspekcija Beograd izdala odločbo za odpravo novih pomanjkljivosti, da bi lahko obdržali status izvozne klavnice;

Kreditni banki Maribor se predloži nova specifikacija preračunske vrednosti za investicijo;

— potrdi se predračunska vrednost za usposobitev telefonske centrale v obratu II v znesku približno 50.000 din s tem, da se dejanska vrednost potrdi na naslednji seji. Financiralo se bo iz sredstev namenjenih za rekonstrukcijo obrata predelave;

— črta se nominalna dnevna 45 din zaradi napačnega tolmačenja samoupravnega sporazuma.

2. Zadnji odstavek naj glasi:

Do znižane dnevnice 50 in 55 din so opravičeni delavci, ki nastopijo službeno potovanje vsaj 2 uri pred pričetkom svojega delovnega časa ali pa, ko končajo vsaj dve uri po poteku svojega delovnega časa s tem, da traja službeno potovanje največ 8 ur;

3. V zadnji vrsti razpredelnice o dnevnicah se čas odsotnosti nad 15 do 16 ur nadomesti z:

— za čas odsotnosti od 15 do 24 ur, 170 din;

— potrdi se Pravilnik o ljudski obrambi in zaščiti tajnosti;

— potrdi se Pravilnik o komuniciranju s tujimi pravni in fizičnimi osebami;

— podpiše se pogodba z Društvom živilskih in prehranskih strokovnih delavcev severovzhodne Slovenije, s sedežem v Mariboru, o sofinanciranju strokovnega, organizacijskega in družbenoekonomskega izobraževanja v letu 1977. Pogodbena obveznost znaša 1.500 din;

— s KOTEKS—TOBUS Ljubljana se podpiše samoupravni sporazum o ustanovitvi skupnosti združenega dela za medsebojno plansko in poslovno sodelovanje, za pod-

ročje reprodukcijske celote kože — usnje;

— zaradi pravilnega razporejanja delovne sile v malo-prodaji se spremeni delovni — odpiralni čas v prodajalnah;

— delavski svet se strinja s spremembo 5. člena pogodbe o storitvenem pitanju mlade živine, sklenjene s Kmetijskim kombinatom Ptuj, obratom kooperacija, ki naj glasi:

Lastnik živali se obvezuje, da bo od organizatorja pitanja prevzel vse spitate živali in plačal čisti prirastek 21 din za kilogram za rejca in 1 din za stroške storitev organizatorja. Prirastek in kakovost bosta pogodbenika ugotavljala ob sodelovanju rejcev po zakolu in odbitku začetne teže, vse na osnovi 56 odstotne klavnosti.

V kolikor bi pitanje posamezne živali ali skupine trajalo nad 9 mesecev, je organizator pitanja dolžan plačati lastniku živali 12 odstotne obresti na vrednost vloženih sredstev po 9 mesecih, kar se mora dogovoriti organizator pitanja in rejec, po medsebojnih pogodbah v smislu 2. in 4. člena te pogodbe.

Danica Potočnik

38. seja namenjena pomembnim kmetijskim vprašanjem

MEDTEM KO JE UPRAVNI ODBOR ZADRUŽNE ZVEZE SLOVENIJE NA SVOJI REDNI SEJI 29. JUNIJA 1977 SPREJEL PREČIŠČENO BESIDILO SKLEPOV V. OBČNEGA ZBORA, JE KOT OSREDNJO TOČKO DNEVNEGA REDA POSVETIL NEKATERIM VPRAŠANJEM KMEČKEGA TURIZMA V SLOVENIJI. IZ PRECEJ STRNJENEGA IN CELOVITEGA GRADIVA, KI GA JE ZA SEJO PRIPRAVILA POSEBNA STROKOVNA DELOVNA SKUPINA, JE MOGOČE POVZETI, DA USTREZNO VPELJAN IN ORGANIZIRAN KMEČKI TURIZEM, PRILAGOJEN ZAHTEVAM DOMAČIH IN TUJIH GOSTOV ZA PREBIVANJE NA VASI, LAHKO PREDSTAVLJA POMEMBEN DOPOLNILNI VIR DOHODKA KMETIJAM.

Interes naše družbe, ki je pričela zavzeto in organizirano spodbujati razvoj kmečkega turizma, izhaja iz vrste dejavnikov in pogojev, ki to potrebo narekujejo, prav gotovo pa med te sodijo naslednji:

— za našo slovensko pokrajino, zlasti iz stališča njenih naravnih lepot pravimo, da je enkratna in prav ta naravni dar moramo obdržati;

— zelo hitro nam je hribovit svet pričel propadati, poselnost se občutno zmanjšuje, opušča se obdelovanje kmetijske zemlje, nesmotrno se posega v okolje, hkrati pa smo priča procesu »vračanja k naravi«, ko si delovni ljudje iz mestnega vrveža in obdani z betonom žele odmor na podeželju, v mirnem kmečkem okolju.

Na seji je bilo podanih vrsto koristnih pobud za vsestranski, toda proučen in organiziran pristop k urejanju takšnih vprašanj. Zadržna zveza Slovenije priporoča svojim članicam, da se strokovno in organizacijsko povezujejo s tovrstnimi strokovnimi organizacijami, zaradi čimkakovostnejšega uvajanja in usmerjanja kmetij, v turistično kot dopolnilno dejavnost.

IZOBRAŽEVANJE IN ŠTIPENDIRANJE KMEČKIH OTROK

Javna razprava o kmetijstvu je letos spomladi med drugim opozorila na pereča vprašanja o izobraževanju in štipendiranju kmečkih otrok. V Zadržni zvezi z zadovoljstvom ugotavljamo organiziran pristop raznih dejavnikov k razreševanju nastalih vprašanj. Tako je Izobraževalna skupnost za agroživilstvo poslala Zadržni zvezi osnutek učnega programa za izobraževanje mladine in odraslih, za poklic »specializiran kmetovalec« s prošnjo, da ji posreduje svoje mnenje. Upravni odbor Zadržne zveze je ponovno vsestransko osvetlil nekatera vprašanja s področja izobraževanja, pri čemer je zlasti opozoril na materialno — finančne težave vzgojno-izobraževalnih ustanov, neustrezne in prakti neprilagojene učne programe, slabo kadrovske zasedbo itd. Na področju štipendijske politike pa so člani upravne odbora zelo kritično ocenili uporabo faktorja 14 na katastrski

dohodek, kot odmerno osnovo pri odobravanju štipendij kmečkim otrokom, zaradi česar se bodo zaprla marsikateremu šolska vrata.

OSNUTEK ZAKONA O BLAGOVNEM PROMETU

Upravni odbor je podal nekaj tehtnih in osebinskih pripomb k osnutku Zakona o blagovnem prometu. Osnutek zakona o blagovnem prometu namreč od 29. do 38. člena ureja blagovni promet, to je odkup in prodajo kmetijskih pridelkov in živine individualnih kmetov. Pri tem velja omeniti stališča zveze, da se za pridelke, ki s samoupravnim sporazumom o združevanju dela in sredstev ali kakšno drugo pogodbo niso vezani v dohodkovne odnose z OZD, z zakonom omogoči tako imenovani prosti odkup ali prodajo po OZD, ki imajo za to pogoje, če izhajajo iz prakse v preteklosti, da se organizacije niso vedno držale pogodbenih obveznosti, pri čemer je bil navadno oškodovan kmet. Upravni odbor se je nadalje odločno zavzel, da se po tako obnovljeni zakonski regulativi onemogoči vsako prekupčevanje in mešetarjenje s kmetijskimi pridelki.

PREDLOG UKREPOV PROTI POSLEDICAM POZEBE

Ko je bil upravni odbor Zadržne zveze na seji 20. aprila v Vidmu pri Ptujih seznanjen s posledicami letošnje pozebe v vinogradništvu in sadjarstvu, je zadalžil zvezo HKS Slovenije, da pripravi predlog ukrepov za pomoč kmetom, ki so imeli veliko škodo po tej naravni katastrofi. Medtem je Poslovna skupnost za vinogradništvo in vinarstvo Slovenije imela konkretno nalogo ugotoviti in ovrednotiti posledice pozebe, je konec meseca junija strokovna komisija posredovala uradno pismeno poročilo, iz katerega je razvidno, da je škoda, ki je nastala zaradi pozebe v vinogradih na območju obrata Kooperacija Kmetijskega kombinata Ptuj, v času od 29. marca do 12. aprila tega leta pri posameznih sortah od 55 do 90 odstotkov ali v povprečju 75 do 80 odstotkov. V skupni škodi je izpad 1,336.300 litrov vinskega mošta po 13,000 din, v skupni

Na sejah delavskega sveta Agrokombinata Lenart, ki sta bili 10. in 30. junija, so bili sprejeti naslednji sklepi:

— delavski svet delovne organizacije Agrokombinata Lenart ugotavlja, da je bil sanacijsko-investicijski program Agrokombinata Lenart za obdobje 1977 do 1980 sprejet z večino glasov na zborih delovnih ljudi v vseh TOZD in delovni skupnosti skupnih služb, zato ga delavski svet delovne organizacije potrди;

— delavski svet delovne organizacije Agrokombinata Lenart ugotavlja, da so delovni ljudje vseh TOZD, obrata koo-

peracija-kmetijstvo in delovne skupnosti skupnih služb na zborih z dvotretjinsko večino sprejeli aneks k Samoupravnemu sporazumu o osnovah in merilih za deltev dohodka in osebnih dohodkov in da je v vseh TOZD, obratu Kooperacija-kmetijstvo in delovni skupnosti skupnih služb nad dve tretjini delavcev podpisala pismene izjave;

— sprejet je bil Samoupravni sporazum o knjigovodstvu in določenih dejavnosti računovodstva Agrokombinata Lenart, uporablja pa se od 1. aprila 1977;

Fran.ka Dečko

SKUPNI DELAVSKI SVET KMETIJSKEGA KOMBINATA PTUJ

Na seji dne 27. junija 1977 je skupni delavski svet Kmetijskega kombinata Ptuj razpravljal in sklepal o:

— poročilo o delu in poslovanju TOZD Ptujске toplice v ustanavljanju ter ga potrđil;

— potrđil program za izvajanje določb zakona o združenem delu v KK Ptuj ter predlagal delavskemu svetu TOZD, da imenuje za pomoč komisiji še svoje komisije za izvajanje določb zakona o združenem delu;

— sprejel statut Splošnega združenja kmetijstva in pridelovalne industrije pri Gospodarski zbornici Jugoslavije ter za delegata, ki bo zastopal TOZD KK Ptuj pri tem združenju imenoval glavnega direktorja podjetja;

— sprejel statutarni sklep o organizaciji ljudske obrambe in družbene samozaščite v KK Ptuj;

— predlagal razpis za delovni mesti direktorja razvojno tehničnega direktorja in direktorja komercialnega sektorja ter imenoval razpisno komisijo;

— imenoval koordinacijski odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito v KK;

— sprejel sklep o prevzemu pokroviteljstva nad mlačinsko delovno brigado, ki se bo udeležila delovne akcije v Posočju;

— potrđil predlog preusmeritve Višje pravne šole v Mariboru v Vsoko šolo;

— potrđil podpis pogodbe o odkupu obveznic KB Maribor, podružnice Ptuj;

— podprl predlog za dopol-

vrednosti 17,371.900 din. Izvršni odbor Zveze HKS je upravnemu odboru Zadržne zveze predlagal ukrepe, ki se nanašajo predvsem na kreditne olajšave, to je odložitve zapadlih anuitet za kredite. Banke bi naj odobravale obratne kredite pod ugodnejšimi pogoji, to je z daljšim odplačil-

nilno izobraževanje vodilnih kadrov v gospodarstvu, ki ga za te kadre organizira v Škofji Loki Gospodarska zbornica Slovenije, Medobčinski svet Maribor;

— sprejel pravilnik o organizaciji, delu in nalogah službe zavarovanja v KK Ptuj.

Vera Furek

Spoštovani bralci!

Svet, ki v njem

delate in živite,

je poln zanimivosti.

Opišite jih in

pošljite nam

svoje sestavke

v objavo.

Uredništvo

nim rokom in nižjo obrestno mero, občinske skupščine pa bi naj škodi ustrezno znižale davek, hranilno kreditne službe v delovnih organizacijah pa bi naj pomagale reševati finančne težave kmetij, ki imajo najete kredite za druge namene.

Miran Glušič

Zimski bazen s termalno vodo

FRANC MLINARIČ: »ŽELIM SI ŠE VEČ BAZENOV!«

Franc MLINARIČ, posestnik v Bukovcih 124, Maistrov borec in že dolgoletni lovec:

»Letos sem prvič v Ptujskih toplicah. Kopljem se v rekreacijskem zunanjem bazenu s toplo vodo. Lani sem tudi bil tu, na istem mestu. Zelo sem navdušen za kraj toplic, za red in čistočo, za čisto vodo in za to, da se lahko v delavnik v miru skopljem. Do popoldne mi bo dovolj sonca in vode. Moral si bom pomagati v senco, pa do pijače. Že sedaj me je začelo žejati.

Danes sem prišel v toplice skupaj s hčerko Rezko, ki živi v Mariboru in s pravnukinjo Bojanco. Za danes sva se odločila s hčerko za toplice. Do Ptuja sva se pripeljala z avtobusom, sem pa se kidričevskim avtobusom, ker za kopalnišče danes ni avtobusa. Sprva me niso hoteli vzeti, potem pa sem šoferju dopovedal, da me bo zapeljal samo do prve avtobusne postaje na Mariborski cesti, kjer je blizu

do Ptujskih toplic. Dve uri mi bo za danes dovolj, nadaljeval pa bom drugič, ko bo zopet priložnost.

Malo me trga po nogah in mislim, da mi bodo po večkratnem kopanju težave minile. Tudi drugi sovaščani so se prišli sem kopat. Če je lepo vreme, gredo ljudje z doma, sem v toplice, če pa kaže na dež, ostanejo pri svojem delu. V naši vasi se mnogo govori o naših lepih in prijetnih toplicah in sčasoma ne bo več v Buhovcih hiše, da se ne bi iz nje vsaj eden kopal v novih toplicah med Dravo in Studenčnico v Ptuj.

Star sem 78 let. Če bom še zmožen, se bom prišel še večkrat kopat. Kdo bi si mislil, da bo imel Ptuj tako lepe in zdravilne toplice, s toplo in čisto vodo, ki ne smrdi kot drugje, po nafti in drugače.

Vesnilo me bo, če bom doživel, da bo tukaj še več bazenov in še več vrtin za toplo vodo. Samo krompir in luk nista več dovolj, k vsemu dobremu še mora biti čista, topla in zdravilna voda. Mislim, da se že občuti v Krapinskih in Stubičkih toplicah, da je tam manj Ptujčanov, odkar ima Ptuj svoje toplice. Lepo je, da so bili prej z našimi ljudmi tam ljubeznivi. Vsi jih ne bodo zapustili, saj je izlet v Doljno Stubico tudi zanimiv in z njim je navadno povezano tudi kopanje v Stubičkih ali v Krapinskih toplicah. Tudi Kumrovec bo še dalje privlačen tudi za kolektivne izlete.

Veseli sem, da sem dočkal čas, ko je v Ptuj vedno več novega. Mnogo je starih izkopanin, mnogo novih hiš, šol, šolanih ljudi, asfaltiranih cest, mu-

ANA PRINCL: »PTUJSKIH TOPLIC SE NAJBOLJ VESELIJO OTROCI!«

Ana PRINCL, gospodinja, zaposlena pri Mesokombinatu »Perutnina« Ptuj

»Zdaj sem na dopustu. Kopat sem se prišla v Ptujске toplice s tremi svojimi in s sosedovim otrokom, z Jožico, Frančekom, Nadico in Primožičevo Jožico. Obljubila sem otrokom, da se bomo šli kopat in mi niso dali miru. Tudi v nedeljo se bomo prišli kopat.

Lani sem se trikrat kopala v toplem bazenu. Pred menoj so se kopali že mnogi drugi naši sovaščani, ki jim topla zdravilna

zejskih zanimivosti in k vsemu še mnogo novih obiskovalcev Ptuja. Marsikdo se bo sedaj po kopanju v prijetni topli vodi spomnil svojega prijatelja v Ptuj, kjer ga bo obiskoval in z njim v prijetnem razgovoru popil tudi kozarec oziroma dva dobrega domačega vinca.«

O vtisih v ptujskih toplicah

voda izredno prija. Ne moremo na morje, ker gradimo hišo. Otroci so zadovoljni, če lahko gredo v Ptujске toplice, kdaj pozneje pa se bodo lahko šli kopat v morje.

Včasih so se šolarji v počitnicah kopali v Dravi, oziroma v njenih plitvih rokavih, kjer se je voda prilično segrela. Zdaj je Drava preveč umazana in za kopanje neprimerna. V Šturmovcu je bilo več lepih prostorov s pranim peskom. V njem so se kotalili, sončili in se izpirali v Dravi. Zdaj je nevarno iskati taka mesta, ko pa je na mnogih mestih namesto naplavin peska in drobnega kamenja globoka jama, kjer je izkopanih na stotine kubičnih metrov gramoza in mivke za zidave in tudi za nasipe za jez HC SD II Formin. Mislim, da tudi pozneje Drava ne bo več za kopanje, pa tudi njeni rokavi ne, ker bo povsod le veliko jezero. Prejšnjega dreva ne bo več nikjer na območju jezera. Že sedaj je do Zabovec vse drevje posekano in odstranjeno. Že iz spuhlanskega dela levega nasipa za jezero se vidi v Markovce zgradba jezusa.

Glede na vse to nam je vsem prebivalcem s Ptujskega polja toliko dragocenejša vsaka kaplja čiste vode Ptujskih toplic, ki so dobro nadomestilo za hlajenje v vročih, v zimskem bazenu pa tudi v mrzlih jesenskih in zimskih dnevih. Ni torej čudno, da je danes naša petorica pri kopanju izredno zadovoljna in ne vem, kako bom pripravila otroke, da bomo šli zopet domov.«

(Nadaljevanje na 22. strani)

CVETKA ORNIK: »KOT GOSTINSKA DELAVKA BOM PRIPOROČALA TUDI DRUGIM GOSTOM OBISK V PTUJSKIH TOPLICAH!«

Cvetka ORNIK, gostinska delavka v Petrolovem motelu v Podlehniku, doma v Hajdošah:

»Že več kot desetkrat sem se kopala v Ptujskih toplicah, v zunanjih bazenih, v dnevih, ko se kopa največ domačinov, ker pustimo v sobotah in nedeljah mesto drugim kopalcem. Prijata mi voda in sonce ter kratek čas pri mini golfu s prijateljico Tilčko Klajderičevo.

Kopala sem se tudi že v Fontani v Mariboru in na Mariborskem otoku, v Radencih, v Krupinskih ter v Čateških toplicah.

Ptujske toplice so nam vsem sedaj najbližje, tako glede na dom in na delovno mesto. To zelo ceni vse okoliško prebivalstvo. Novi objekti, bazeni, tuši, pokrit bazen, športni objekti in igrišča, bife, restavracija in sodobna kuhinja — skratka vse je dragocenost, ki služi tudi širšemu krogu Slovenije. Med mnogimi domačimi kopalci je tudi mnogo Mariborčanov ter rednih in prehodnih gostov, ki se pripeljejo v Ptuj z osebnimi avtomobili, avtobusi ter z vlaki.

Osebnostno se po kopanju vedno dobro počutim, enako pa tudi prijateljica Tilčka. Enake pohvale slišim od drugih kopalcev, zlasti ugodne izjave, pa tudi nekaj pripomb, ki kažejo na to, da so rekreativne toplice tudi šola za mladino in odrasle. Red in snaga, primerno obnašanje do sokopalcev, odlaganje smeti v ko-

šare, vračanje steklenic v bife itd. K dobrohotni kritiki je potrebna tudi dobra volja, da bosta red in snaga slika nas vseh, kopalcev in zaposlenih v toplicah.

K predlogom za dopolnitev v korist ugodnega počutja bi še dodala željo kopalcev, da bi bila topla voda tudi za zunanje tuše, ne samo za tuše v pokritem bazenu. Tudi mali otroci bi morali imeti kopalne hlačke, tako ne bi mogli ponesnažiti vode v malem ali velikem bazenu, da skalkalci v vodo ne bi ogrozili plavalcev in drugo, kar zavezuje plavalnega mojstra, da mora sproti opozarjati na kopalniški red tiste kopalce, ki se ne zavedajo, da so v javnem kopalnišču, ne pa na domačem vrtu.

Glede propagande za toplice pa moram reči, da so je precej napravili dosedanji kopalci, kar se čuti zlasti ob sobotah in nedeljah, ko je po vseh bazenih polno kopalcev, ko je okolica bazenov polna skupin po cementu in po travniku, ko je parkirni prostor poln osebnih avtomobilov, enako pa cesta od Zadržnega trga proti toplicam, proti mlinu, proti Roginovim in dalje mimo kopalnišča.

Kot gostinska delavka bom seveda priporočala gostom tudi v Petrolovem motelu v Podlehniku Ptujske toplice, saj bo njihova bližina marsikoga privabila prvič in potem še mnogokrat.«

MARJANA VODA: »DEL DOPUSTA BOVA Z MOŽEM PREŽIVELA V PTUJSKIH TOPLICAH!«

Marjana VODA, gostinska delavka v TOZD Gostinstvo »Haloški biser« v Ptuj:

»Lani sem se večkrat kopala v zunanjih bazenih Ptujskih toplic. Letos ne morem tolikokrat na kopanje, ker ne morem vzeti s seboj tudi manjšega otroka. Drugo leto bo že spet boljše.

Osebnostno mi zelo prija pripekanje sonca, saj sem sicer večnoma na delovnem mestu ali doma. Posebno mi prija kopanje v toplih bazenih Ptujskih toplic, ko ni preveč kopalcev. Rada plavam in zdržim več časa v vodi,

posebno če je tako prijetno topla kot je ta v pokritem bazenu.

Prej sva se vozila z možem kopat na Pristan v Mariboru. Tam sem se udeležila plavalnega tečaja. Sedaj že samostojno plavam. Sinka vzamem s seboj v vodo in se ugodno počuti. Tudi doma se rad kopa. Drugo leto se bo lahko kopala v toplicah tudi sedaj 18 mesecev stara hčerka.

Naši sorodniki v Mariboru in drugje že vedo za vse vrline Ptujskih toplic in že prihajajo v Ptuj na kopanje in k nam na obisk. Hvalijo samo kopalnišče in njegovo okolico. Potrpajo, ko je potrebno pri točilni mizi bifeja ali restavracije počakati na pijačo. Najprej vsakdo oceni red in čistočo in na srečo Ptuj prednjači pred drugimi kraji s toplicami. Pri bifeju je okrog poldneša premalo pometanja izpod miz, pa tudi v vmesnem času, kot to delajo tudi drugod.

Postrežba zasluži glede na stalno gnečo gostov, zlasti ob sobotah in nedeljah vse priznanje. Gostinski delavci morajo biti zelo hitri in neizčrpani pri postrežbi. Sedanje število moči tega navala vedno ne bo zdržalo.

V času letnega dopusta se bova z možem kopala v Ptujskih toplicah, nekaj dni pa si bova prihranila za planine, kamor oba rada zahajava.«

ELIZABETA STAJNKO: »DRAGOCENA PRIDOBITEV TUDI ZA KMEČKO PREBIVALSTVO!«

Elizabeta STAJNKO, gospodinja iz Juršincev

»Danes sem se prvič kopala v zunanjem bazenu z zdravilno vodo. Z menoj je tudi vnkinja Vesna, učenka 6. razreda osnovne šole v Ljutomeru. Že po moževem pripovedovanju o toplicah v Ptuj sem imela vtis, da so Ptujske toplice dragocena pridobitev za ta del Slovenije, zlasti pa za kmečko prebivalstvo iz

ptujske in okoliških občin, ki si tako lažje privoščijo mnogo več rekreacije kot prej z obiskovanjem oddaljenejših toplic. Tukaj je prijeten mir, topla voda, bife in restavracija, stojnica s sadjem, skratka vse, kar potrebujejo za kopanje mladi in odrasli.

Po domače je dobesedno rekla: »Greh bi se mi vida, da bi se zaj človek na morje mantra.« Cenejša tudi pride, kak če bi se morali voziti kam daleč. Mladi radi vidijo še nepoznani svet, za nas priletnije pa je boljše, da smo doma in pridemo sem na kopanje. Meni topla voda zelo prija. V njej se dobro počutim. Predolgo nisem v vodi, da mi ne bi škodilo.«

Ko je pogledala za vknukinjo, je nadaljevala:

»Danes sem bila v toplicah že ob desetih. Ob dveh se odpeljem domov z avtobusom v Juršince, ker mož nima časa priti po naju z osebnim avtom. Zopet bom tukaj v ponedeljek, ko bo mož zraven. Na morje ga več ne vleče.«

Končala je z besedami: »Resen, zlo mi paše. Malo bom še počakala, te pa bom šla še v pokriti bazen!«

SPREMENJENE CENE MALIC V GOSTINSKIH OBRATIH TOZD GOSTINSTVO »HALOŠKI BISER«

V »Tedniku« je bil v mesecu juniju objavljen sestavek pod naslovom Tople malice spet po 10 dinarjev, v katerem je rečeno, da so se na območju občine Ptuj podražile malice za 40 odstotkov in to v vseh gostinskih obratih, prav tako pa tudi v gostinskih obratih naše TOZD Gostinstvo »Haloški biser«. Ker je povečanje cene malic od 10 din na 14 din povzročilo med ljudmi veliko ogorčenje, je oddelek za gospodarstvo in urbanizem Skupščine občine Ptuj dal naslednje pojasnilo:

Ker se je 26. oktobra lani in 25. marca letos podražilo meso, so gostinci predlagali novo ceno malicam. Tako je na osnovi izračunov in nekaterih normativov komisija, ki deluje pri navedenem oddelku, sprejela predlog nove cene, predvsem iz razloga, ker je ugotovila, da je nova cena ekonomsko upravičena. Organ za družbeno kontrolo cen je ugotovil in sklenil, da s 1. junijem ceno malice zviša na 14 dinarjev. Nova cena je med ljudmi vzbudila precej zanimanja in reakcije so bile hitre. Že 10. junija so ceno malic znižali zopet na 10 dinarjev. Cena malic bo ostala na tej višini tako dolgo, dokler ne bo svet potrošnikov pri Krajevni skupnosti Ptuj zavzel določenega stališča v zvezi s povišanjem cene toplih obrokov.

SPOROČITE NAM SVOJE VTISE
IZ PTUJSKIH TOPLIC.

Uredništvo

O VTISIH Z JALTE

KOT SMO ŽE V PREJŠNJI ŠTEVILKI NAŠE POTI ZAPISALI SO ŠTIRJE MONTERJI IZ TOZD MIZARSTVO KMETIJSKEGA KOMBINATA PTUJ — MARJAN KUKOVEC, JANKO SIMONIČ IN JANKO SODEC ODPOTOVALI NA JALTO V ZSSR, DA BI MONTIRALI ŠTIRI SAVNE, KI JIH JE IZDELALO TOZD MIZARSTVO.

O VTISIH IN DOŽIVETJIH SO NAM PRIPOVEDOVALI:

MARJAN KUKOVEC: »DELO SMO VESTNO IN TOČNO OPRAVILI!«

Marjan Kukovec, vodja skupine za montažo savn na Jalti, delovodja TOZD Mizarstvo in žaga Kmetijskega kombinata Ptuj.

»Od odpotovanja iz Maribora z letalom DC 9 v četrtek, 12. maja 1977 do Beograda, potem do Moskve z letalom Tupoljev 134 in od letališča Vnukovo pri Moskvi z letalom Tupoljev 154 do Sinferopola na Krimu ter do prispetja na Jalto s taksijem, nam je ob raznih vtisih in novostih minil čas do 13. maja. Takoj smo se javili Gjurišiču, predstavniku tovarne Florjanu Bobiču iz Varaždina. Hitro je bilo vse urejeno za naše stanovanje v hotelu Jalta, za prehrano in za delo. V soboto smo raztovorili vlačilec ter zvozili dele savn na delovišče. V ponedeljek, torek in sredo še nismo mogli začeti z delom, ker še niso bile v prostorih za savne položene ploščice, niti gotovi tuši. Čez teden smo zopet čakali od srede do petka, ker še ni bilo vse gotovo za zadnji dve savni.

Ovir pri montaži savn nismo imeli. Vse smo imeli s seboj iz Ptuja, zlasti vse orodje. Delali smo vsi trije mizarji in električar Branko Kramberger, kakor je zahtevalo delo. Večkrat so nas gledali pristojni za prevzem gotovih savn. Mnogo se nismo mogli z

JANKO SIMONIČ: »UGODNA OCENA NAŠEGA DELA OB PREVZEMU!«

Janko Simonič, mizar v Kmetijskem kombinatu Ptuj TOZD Mizarstvo in žaga, član skupine, ki je montirala savne na Jalti:

»Ob montaži opreme za salone v Moskvi sva bila s Sodcem prvič v ZSSR in v Moskvi z letalom. Takrat so ostali v najinih potnih listih žigi o bivanju v

njimi pogovarjati, ker ne znamo ruščine, oni pa ne razumejo našega jezika. Kar je bilo potrebno smo se še nekako sporazumeli.

Poleg mnogažnega dela v skupini sem organiziral vse kot je vedno ob delih izven naše delavnice. Tako se nam niso mogle vriniti napake, niti težave ob prihodu, niti ob odhodu.

Spoznali smo se z nekaterimi izmed okrog 700 jugoslovanskih delavcev GP Trudbenik iz Beograda in Florjan Bobič iz Varaždina, ki bivajo na Jalti in se hranijo v restavraciji z domačo kuhinjo. Tukaj smo se tudi mi hranili. Nekateri delavci so v ZSSR na delu že 3 leta. Z enako mladimi domačini se dobro razumejo, saj so vsi skupaj zelo živahni.

Delo smo končali 1. junija; 2. junija pa je bil prevzem izvršenih del, ob splošnem zadovoljstvu prevzemnikov, zastopnika firme Florjan Bobič in nas samih, ki smo dela vestno in točno opravili.

V času, ko smo čakali na delo, smo imeli dovolj priložnosti za ogled Jalte po zunajosti in notranjosti. Mnogo je tam še klasičnih zgradb, pa tudi novih, zlasti hotelov. Imeli smo nekaj rubljev, da smo nakupili nekaj spominkov za domov. Tako smo tudi videli, kako je tam v trgovinah in gostiščih. Povsod mnogo ljudi, ki se bolj tiho kot glasno pogovarjajo, v trgovinah pa čakajo v vrsti, da bi plačali svoje nakupe. Mladina in odrasli so lahko oblečeni, eni okrogli, drugi visoki, vsem pa se mudi na poti po opravkih ali pa domov. Če jih kaj vprašate, kje je pošta, ulica in drugo, vam vljudno in na kratko pojasnijo in gredo dalje.

Jalto smo zapustili 2. junija in pred 20. uro smo bili na moskovskem letališču, zjutraj 3. junija pa ob 5 uri zjutraj v udobnem Boingu, ki nas je odložil v Beogradu ob 8. uri. Od tam smo odleteli še proti Zagrebu in ob 15. uri smo prispeli z avtobusom v Ptuj.«

ZSSR. Ravno to nama je pripomoglo ob potovanju na Jalto, da so nama cariniki na moskovskem mednarodnem letališču Šemetjevo temeljito preiskali prtljago, zlasti orodje za delo pri savnah. To najino temeljito preiskavo so opazili tudi naši izletniki — sopotniki v letalu od Maribora do

Janko Simonič

Moskve, med katerimi je bilo tudi nekaj Ptujčanov, članov Društva knjigovodij.

Prenočevanje v čakalnici na letališču Vnukovo ni bilo prijetno, ni pa pomoči, ker nam drugačna možnost prenočevanja ni bila zagotovljena. Enako je bilo ob vračanju med 20. uro zvečer in 5. uro zjutraj. Taka rešitev ostane tudi mnogim drugim potnikom z letali.

Dobre volje smo bili ves čas dela in bivanja a Jalti. Hitro smo se udomačili med našimi delav-

JANKO SODEC: »HITRO SMO BILI ZOPET DOMA!«

Janko Sodec, mizar v Kmetijskem kombinatu Ptuj TOZD Mizarstvo in žaga, član skupine, ki je montirala savne na Jalti:

»Monstersko delo pri savnah se prepleta. Vsi skupaj, Marjan Kukovec, Janko Simonič in Branko Kramberger iz Elektrokovinarja Ptuj, smo morali vsak svoje delo in vsi skupaj vse v redu opraviti in pustiti po končanem delu vsem dober vtis. Naš skupinovodja Marjan Kukovec je skrbel za nas vse, da ni bilo zastojev pri delu. Janko Simonič je polagal zidne obloge, Branko Kramberger je poskrbel za brezhibno delo elektrovodov in stikal za elektriko. Zavedali smo se, da smo prispeli po zračni poti daleč na delovišče na Jalti in da se bo-

ci iz Trudbenika Beograd in Florjan Bobič iz Varaždina. Stanovanje je bilo v hotelu, hrana pa domača v restavraciji za naše delavce. Ko nismo imeli dela, smo imeli dovolj priložnosti za ogled Jalte in njenih zanimivosti. Naše delo je potekalo v miru ob vsej resnosti in zbranosti.

Že ob prvem bivanju s Sodcem v ZSSR sva se malo privadila ruščine in že nekaj besed mi je olajševalo sporazumevanje v trgovinah in v gostišču. Naše delo je dobilo ugodno oceno ob prevzemu del. Upam, da se bo še kdo našel, ki bo naročil za ZSSR naše savne in mi jih bomo zopet montirali.

Kot delavci iz Ptuja smo se zavedali, kaj je na Jalti naša dolžnost. Opravili smo delo, za kar smo bili poslani v ZSSR in prevzemniki so bili z našim delom zadovoljni, pa tudi naši sodelavci, skupno z direktorjem Francem Šoštarščem, ko smo jim povedali, da savne na Jalti že dobro služijo namenu.

Vodka in drugi spominki, ki smo jih prinesli s seboj, so doma dodatek k drugim spominkom. Bolj kot spominkov pa so bili doma veseli, da smo se zdravi vrnili in da kmalu ne bodo več v skrbeh za naše dolge polete do Moskve in dalje ter nazaj.«

mo po tej poti tudi vračali domov. Prepričani smo bili, da nas čaka doma že drugo delo, če ne druge pa vsaj v Dalmaciji.

Kartice, ki smo jih pisali domov, so prinesle z Jalte v 8 dnevih naše pozdrave. Še bolj veseli kot teh, pa so bili v družini in v TOZD Mizarstvo in žaga veseli nas, pa tudi naših pripovedovanj o potovanju, delu in življenju na Jalti ter nakupljenih spominkov.

O občutkih na letalu se ne bi mogel pritožiti, nihče izmed nas vseh štirih, ker nama s Simoničem niti prvič ni bilo slabo na letalu. Glede letal bi rekel in to v mednarodnem prometu, da niso vsa enako udobna za potnike. Na letalih si pač vsakdo bolj želi, da bi bil čimprej na cilju, zlasti ko se vrača domov, kakor pa same posebne ugodnosti med letom. Kdor redno ali pogostoma tako potuje, temu je že bolj prav, če potuje ugodno, ali ne.

S Simoničem sva bila skupaj že na delu v Dubrovniku, kjer sva montirala frizerski salon, potem v Moskvi na montaži salona in sedaj še na Jalti na montaži savn. Spoznavanje sveta in nabiranje novih delovnih izkušenj zlasti mlajšim delavcem zelo koristi. Zato si želijo tudi drugi naši mlajši delavci, da bi prihajalo v naš TOZD še več naročil za izdelke iz drugih krajev Jugoslavije in iz drugih dežel, da bi tudi oni videli nekaj sveta in si nabrali dragocene izkušnje z montažnih del.«

					SESTAVIL EDI KLASINE	DOMAČE ŽENSKO IME	ALŽIRSKI POLITIK (FERHAT)	MAČJA DLAKA	REKAV ŠPANIJI	DOPISUJ V MAGOPOT	VELIKO ZARAVE PRESEVANJE	PLE- SALKA DUNCAN	SLAP, BRZICA	PRILE- TEN									
					NASTAVNA MISO- LOVKA	P	A	S	T	POSTAV- KA ALI TRDITEV	MATEHA- TICNA ŠERANKA	I	K	S									
					ZASUK, OKRET ANGLES- KA IGRA	O	B	Q	A	T	VOSENA TVORBA V PANJU	S	A	T									
					←	L	A	S	J	E	←	←	←	←									
					←	←	←	←	←	←	←	←	←	←									
RISAL E. K.	BLA- GAJNA (LUDSKO)	NARKOTIK	KDOR LOMA- STI	FRAMA- SON ETIOPSKI VELIKAS	P	Q	O			O	Z	I											
ČRNO- GORSKO MESTO OBSTARI	K	O	L	A	S	I	H		DOPISUJ V MAGOPOT	PRE- CIZNI MEHANIČ	BOS LJI- BEZNI PRIJA- TELJ	A	M	O	R	LOJZE SLAK	Z	S	FIGURA PRI ČETVURKI	JEZERO (FRAN- COSKO)			
LEKARNA	A	D	O	T	E	K	A		USO TOS NAZVI POSRIN- JALO	V	T		RAZDOBJE IZRAZ PRI SAHU	E	R	A	POZIVI KLIC	A	D	E	L		
IGRAJKA SIGNO- RET	S	I	M	O	N	E		SURNEŽ BARABA	P	Q	O	S	T	A	K		HRVASKI KIPAR JUNAKSKA PESNITEV	C	O	T	A		
VZDEVEJ GOETHE JEVE MATERE	A	J	A		I	T		IVAN TAVČAR ERBIJ	PLANJANA INDIJAN. TROFEJA	Q	A	V	E	N		RIVAL NAKLADA TIRAZA	T	E	K	M	E	C	
DOPISUJ V MAGOPOT	BRAZIL- SKI NO GOMETAS	URIN MESTO NA SICI- LIJI	S	E	Č			MREŽA TRAVINJA IZBA	S	T	R	A	N	I	N	AMERI- SKI PESNIK SAPA	P	O	E	KOŠTRUN	P	RITOK RAVE PRI MEDVODAH	
MODRO- CVETNA RAST- LINA	Z				R	N			DOPISUJ V MAGOPOT	GORNJA OKONCINA DEL POSODE	R	O	K	A		SRBSKO MOSKO IME	KAR JE VNES- NO DVOJICA	V	N	O	S		
ISRALKA MARGRET	I				ŽUŽELKA SARJEVO	O	S	A		SPREMLJ OGNJA ALFRED NOBEL	D	I	M		PTUJSKA TOVARNA KARTAKI IZRAZ	T	A	P		NOBE- LOVEC ANDRIČ	I	V	O
ŠPANSKA PEVKA TADIO	C				S			OVČARJKA NA PLA- NINAH	P	L	A	N	Š	A	R	I	C	A		VERDOČNI VEZNIK	K	E	R
VELIKA MORSKA RIBA	O				A			ESAN APNENEC	A	P	N	O								DOPISUJ V MAGOPOT	SIMBOL ZA NATRIJ	N	A

Peto občinsko tekmovanje ekip prve pomoči

SODELOVALA TUDI EKIPA CIVILNE ZAŠČITE KMETIJSKEGA KOMBINATA PTUJ

OBČINSKI ODBOR RDEČEGA KRIŽA PTUJ IN ODDELEK ZA LJUDSKO OBRAMBO SKUPŠČINE OBČINE PTUJ STA V MAJU 1977 ORGANIZIRALA IN PRIREDILA V. OBČINSKO TEKMOVANJE EKIP PRVE POMOČI RDEČEGA KRIŽA IN CIVILNE ZAŠČITE.

Tekmovanje je bilo v soboto 28. maja 1977 v dvorani osnovne šole Franca Osojnika v Ptuj. Na tekmovalnem prostoru se je zbralo 18 ekip prve pomoči, ki so jih sestavljali obvezniki civilne zaščite in člani Rdečega križa iz krajevne skupnosti in delovnih ter drugih organizacij. Vsako ekipo je sestavljalo 6 tekmovalcev.

Tekmovalci so se pomerili v praktičnem znanju nudenja prve pomoči in v znanju triaže.

Tekmovanja so se med drugimi udeležile tudi tri ekipe prve pomoči enot civilne zaščite Kmetijskega kombinata Ptuj. V njih je sodelovalo 21 obveznikov civilne zaščite, ekipe pa so sestavljali:

Ekipa I: TOZD

Terezija Rus	Tovarna močnih krmil	vodja
Katica Maroh	Mlekarna	član
Boža Pavlič	Mlekarna	član
Nada Zemljarič	Mlekarna	član
Janez Svenšek	Tovarna močnih krmil	član
Franč Vaupotič	Tovarna močnih krmil	član

Ekipa II:

Mira Tasovec	»Kletarstvo« Slov. gorice	vodja ekipe
Anica Petrovič	»Kletarstvo« Slov. gorice	član
Marija Šandor	»Kletarstvo« Slov. gorice	član
Zora Jelinek	»Kletarstvo« Slov. gorice	član
Katica Ašenbrener	»Kletarstvo« Slov. gorice	član
Anica Šlehta	»Kletarstvo« Slov. gorice	član

Ekipa III:

Francka Petrovič	Petovia	vodja ekipe
Vili Šumenjak	Tehnoservis	član
Cvetka Vertič	Tehnoservis	član
Anica Bombek	Tehnoservis	član
Jožica Merc	Petovia	član
Anica Vrtič	Petovia	član

Rezerva: TOZD

Zinka Toš	Gozdarstvo
Marjana Kores	Tehnoservis

Vodja vseh kombinatovih ekip je bila Katica Kašman iz TOZD Farma prašičev.

Tekmovalne ekipe Kmetijskega kombinata Ptuj so dosegle solidne uspehe, saj so se uvrstile na V., VII. in XIII. mesto. Uvrstitev posameznih ekip Kmetijskega kombinata Ptuj je bila naslednja:

Ekipa I. je dosegla V. mesto.
Ekipa II. je dosegla VII. mesto.

Ekipa III. je dosegla XIII. mesto.

Organizacija in prirejanje takšnih in podobnih tekmovanj ima velik pomen pri graditvi sistema ljudske obrambe in družbene samozščite ter pri krepitvi naše obrambne sposobnosti. Prav zato je pomembno in nujno, da tudi v bodoče sodelujemo na takšnih in podobnih tekmovanjih.

Stane Širovnik

Rešitev slikovne križanke iz št. 5, 6

Vodoravno: KROTA, BROM, RADAN, NOGE, MAJSKO, KOS, DINAKORDI, NT, VV, MARS, OVARIJ, OPIRA, ANETA, KOKS, TM, INCUN, SIVINA, IT, ASTAIRE, OTOKAR, RASTER, AN, NA, ASA, VOLAR, ST, KMETIJSKI, KOST, STROJ, ET, INKA, TOMAN, RAB, JAR, SEKA, RO, ATA.